Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	14C/43/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6724202482
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Ľudmila Ostrolucká
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2025:6724202482.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou Mgr. Ľudmilou Ostroluckou, v právnej veci žalobcu A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., právne zastúpeného Mgr. Michalom Kičom, advokátom, IČO: 42 254 884, so sídlom Ševčenkova 31, 851 01 Bratislava, proti žalovanému E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XXX, XXX XX H., právne zastúpeného VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 50 217 020, so sídlom Ševčenkova 5, 851 01 Bratislava, o ochranu osobnosti, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku doručiť žalobcovi vlastnoručne podpísané písomné ospravedlnenie nasledujúceho znenia:

„Ospravedlnenie.

Touto cestou sa ja, E. F. B., týmto ospravedlňujem Vám, A. A. B., za uvedenie nepravdivých tvrdení a to, že ste zodpovedný za smrť bieloruskej turistky na Slovensku dňa 15.03.2024, máte na rukách krv bieloruskej turistky, ku ktorej úmrtiu došlo 15.03.2024, mali ste mať uzavretú dohodu o výkone práce mimo pracovného pomeru, v súvislosti s čím ste mali brať peniaze za nič alebo za protištátnu činnosť, ste osoba, ktorá sa mala cez neziskovú Občiansku organizáciu Barbora nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia SR, mali ste manipulovať výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických medveďoch a osobou, ktorá účelovo vymazávala nahlásenia problematických medveďov, nakoľko moje výroky a tvrdenia, ktoré zazneli vo vzťahu k Vašej osobe neoprávnene zasiahli do Vašich zákonom chránených osobnostných práv a dobrého mena. Všetky vyššie uvedené tvrdenia, ktoré som o Vašej osobe verejne uvádzal a verejne rozširoval sú nepravdivé, a preto sa Vám za ich verejné uvádzanie a verejné rozširovanie ospravedlňujem.

E. F. B..“

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 7.500,- Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobu žalobcu v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 7.500,- Eur z a m i e t a.

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 03.06.2024, ktorá bola doručená súdu dňa 06.06.2024 domáhal voči žalovanému uloženia povinnosti do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku súdu doručiť mu vlastnoručne podpísané písomné ospravedlnenie nasledujúceho znenia:
„Ospravedlnenie. Touto cestou sa ja, E. F. B., týmto ospravedlňujem Vám, A. A. B., za uvedenie nepravdivých tvrdení, a to, že ste zodpovedný za smrť bieloruskej turistky na Slovensku dňa 15.3.2024, máte na rukách krv bieloruskej turistky, ku ktorej úmrtiu došlo 15.3.2024, mali ste mať uzavretú dohodu o výkone práce mimo pracovného pomeru, v súvislosti s čím ste mali brať peniaze za nič alebo za protištátnu činnosť, ste osoba, ktorá sa mala cez neziskovú občiansku organizáciu Barbora nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia SR, mali ste manipulovať výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických medveďoch a osobu, ktorá účelovo vymazávala nahlásenia problematických medveďov, nakoľko moje výroky a tvrdenia, ktoré zazneli vo vzťahu k Vašej osobe neoprávnene zasiahli do Vašich zákonom chránených osobnostných práv a dobrého mena. Všetky vyššie uvedené tvrdenia, ktoré som o Vašej osobe verejne uvádzal a verejne rozširoval sú nepravdivé, a preto sa Vám za ich verejné uvádzanie a verejné rozširovanie ospravedlňujem. E. F. B.“ Žalobou ďalej žalobca požadoval uložiť povinnosť žalovanému do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku súdu zaplatiť mu sumu 15.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy. Navrhol tiež priznať nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobca v žalobe uviedol, že je dotknutou fyzickou osobou, do ktorej práva na ochranu osobnosti, dobrého mena a občianskej cti bolo zasiahnuté výrokmi žalovaného v súvislosti s jeho pôsobením na Ministerstve životného prostredia SR a Štátnej ochrany prírody SR. Žalovaný je fyzickou osobou, ktorá je pôvodcom výrokov, ktorými sa zasiahlo do jeho práva na ochranu osobnosti, dobrého mena a občianskej cti. Z hľadiska skutkového stavu uviedol, že žalovaný ako politik sústavne, systematicky, opakovane a dlhodobo prednáša na viacerých miestach, verejne a aj pred médiami, či prostredníctvom sociálnych sietí nepravdivé výroky o ňom, najmä z hľadiska jeho zodpovednosti za smrť bieloruskej turistky v dôsledku útoku medveďa hnedého, či o jeho korupčnom správaní. Žalovaným šírené tvrdenia sú však preukázateľne nepravdivé a lživé a závažným spôsobom zasahujú do jeho práva na ochranu osobnosti, dobrého mena a občianskej cti. Skutkovým tvrdeniam žalovaného sa dostalo medializácie, boli a sú veľmi sledované z hľadiska širokej verejnosti a informovali o nich mnohé mienkotvorné médiá na Slovensku. V dôsledku výrokov žalovaného sa voči nemu stupňuje aj agresivita na sociálnych sieťach. Domáha sa preto ochrany pred týmito neoprávnenými zásahmi, a to uložením povinnosti žalovanému ospravedlniť sa mu za tieto výroky, ako i povinnosti nahradiť mu spôsobenú nemajetkovú ujmu. Sám je odborníkom na manažment populácie medveďa hnedého na Slovensku. Patril k zakladateľom Zásahového tímu pre medveďa hnedého v rámci Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky. Dlhodobo, najneskôr od roku 2018, k tejto téme aj verejne vystupuje, či už na sociálnych sieťach, ale aj vo vyjadreniach pre médiá. Žalovaný je politikom, poslancom NR SR a predsedom výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie, zvolený za Slovenskú národnú stranu (SNS). Jednou z kľúčových politických tém žalovaného, ku ktorej sa pravidelne verejne vyjadruje, je práve problematika medveďa hnedého, pričom sa jej venuje po dobu niekoľko rokov. Vyjadrenia žalovaného k tejto téme sú častokrát založené na lžiach o tejto téme, sú zneužívané na politický súboj a opakovane aj na útoky na ochranárov, konkrétne aj na útoky voči nemu, ako osobe, aj ako štátnemu zamestnancovi. Verbálne útoky žalovaného explicitne voči nemu boli mimoriadne útočné a opakované. Postupne boli aj široko medializované. V jednom zo svojich videí na Facebooku tento hovoril o obesení ľudí, ktorí boli za štúdiou o počte medveďov na Slovensku, a menuje v tejto súvislosti osobne jeho, spoluautora štúdie, ktorý bol v minulosti aj členom Zásahového tímu pre medveďa hnedého. Žalovaný vyslovil výrok: „Prostred futbalového zápasu by ľudia vypratali štadión cez prestávku, postavili by tam kôl a takéhoto človeka by obesili, doslovne a do písmena obesili“, keď opisuje, ako by si to predstavoval a potom ešte pridal ďalšie detaily: „Potom by pohrabličkovali, tú mŕtvolu by niekde rozprášili v mori a pokračoval by futbalový zápas ďalej s dobrým pocitom, že sa zbavili darmožráča.“ Žalovaný na jeho adresu opakovane uvádzal označenia ako špina, zmrd, smrad, a štátnych ochranárov označoval sprostými teľcami. V minulosti podal opodstatnený podnet na žalovaného Slovenskej inšpekcii životného prostredia pre porušenie zákona zo strany poľovného združenia, ktorého je žalovaný členom. Žalovaný opakovane uvádzal, že činnosť Zásahového tímu pre medveďa hnedého je spojená s korupciou. On opakovane verejne vyvracal nevedecké názory a klamlivé tvrdenia žalovaného vo vzťahu k populácii medveďa hnedého, keď z tohto dôvodu sa dostal pod intenzívnu, avšak neoprávnenú kritiku zo strany žalovaného. Z hľadiska vymedzenia difamačných výrokov žalovaného proti nemu je osobitne dôležitým incident, ku ktorému došlo dňa 15.03.2024 podvečer pod vrchom Sinej v Nízkych Tatrách, pri ktorom prišla v ťažko dostupnom teréne mimo značeného turistického chodníka o život bieloruská turistka, ktorá pravdepodobne pri úteku pred medveďom hnedým spadla zo skalného zrazu, v dôsledku čoho si privodila zranenia nezlučiteľné

so životom. Žalovaný ho okamžite označil za osobu zodpovednú za smrť bieloruskej turistky. Od času incidentu s bieloruskou turistkou žalovaný rapídne stupňuje verbálne útoky voči nemu a to nielen na sociálnych sieťach, ale aj verejne v mediálnom prostredí. Žalovaný uverejnil dňa 16.03.2024 na sociálnej sieti Facebook, na overenom profile F. B. príspevok s textom: „!! Tento človek má na rukách krv bieloruskej turistky, ktorú včera v Jasnej usmrtil medveď, ktorého B. pravdepodobne odmietol povoliť eutanazovať na Táľoch !!“, ku ktorému žalovaný pripojil snímku dekrétu z 31.01.2024, ktorým minister Životného prostredia Slovenskej republiky I. I. ho odvolal z funkcie člena Pracovnej skupiny pre manažment veľkých šeliem. Ďalej žalovaný na tlačovej konferencii v Liptovskom Mikuláši dňa 17.03.2024 uviedol: „ ... V tejto lokalite ušnou značkou bol označený len medveď na golfových ihriskách na Táľoch, kde vtedy poverený pracovník Ministerstva životného prostredia vedením zásahových tímov pán B. zakázal eutanazovať daného kusa a povedal, že vtedy nebola využitý všetky možnosti terapie odstrašujúcej pre tohto medveďa. Takže, keby sa ten medveď bol vtedy eutanazoval, nebola by vznikla smrť následne turistky tohto roku.“. Ku dňu podania žaloby mal obrazovo-zvukový záznam z predmetnej tlačovej konferencie zverejnený TV Liptov viac ako 135.000 zahliadnutí, pričom pod predmetným videom sa nachádzajú vo vzťahu k nemu viaceré nenávistné komentáre. Následne žalovaný v relácii Dopoludnie na InfoVojne s Adriánom dňa 19.03.2024 uviedol: „ ..., ako B. videl, tak jednoducho takýto človek zabezpečil to, že máme tu znovu smrťák.“ „ ... B. výslovne zakázal, že neboli vtedy všetky formy nejakej eróznej alebo neviem ako to tam nazvali, tie názvy, to keby ste vedeli, to musíte z päty ťahať, eee terapie, že neboli ešte využité proti tomuto medveďovi a skrátka ho nedovolili eutanazovať. Dnes sa stalo to, že tento medveď doslova a do písmena za účelom nadobudnutia potravy zabil tú ženu ... A v tomto prípade má krv na rukách práve pán B., ktorý daného medveďa nedovolil s pánom J. eutanazovať a máme o rok na to následok smrti, ktorý spôsobil práve tento medveď.“ Zároveň už pred incidentom s bieloruskou turistkou sa žalovaný o ňom vyjadroval spôsobom nezlučiteľným s princípmi, na ktorých stojí demokratická spoločnosť. V rozhovore pre Startitup dňa 01.3.2024 žalovaný uviedol: „ ... bolo 400 dohodárov, ktorých v prvoti platil aj pán B., kde jednoducho títo dohodári brali peniaze za nič, skôr za protištátnu politickú činnosť v prospech niektorých politických strán, ktoré tu dneska máme. Pretože 400 dohodárov sme sa rozlúčili na Ministerstve životného prostredia ...“ „Mne je pána B. úprimne ľúto. Je to obyčajný 16 kilový chudák, ktorý jednoducho nejakým spôsobom sa snažil cez svoju neziskovú občiansku organizáciu Barbora, sa nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia ...“ „To, že sa vyjadrím nejakým škaredým spôsobom o niekom, kto si myslí, že za sofistikovaným úsmevom a podvodnou rétorikou zmanipuluje, či výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických medveďoch, čoho sme boli svedkami a dneska vlastne jeho spolupracovníci na Ministerstve životného prostredia potvrdili, že účelovo vymazával aj ním vytvorené excelovské tabuľky o nahláseniach problematických medveďov ...“ „Nehovoril som o obesení konkrétnej osoby, povedal som, ak takýto človek by pôsobil v iných štátoch, kde trestný poriadok umožňuje takéto hrdelné tresty za poškodzovanie národného hospodárstva krajiny, spreneveru finančných prostriedkov...“ „dokonca on útočil na dva milióny sedemstotisíc žijúcich na vidieku, obmedzil výrazným spôsobom komfort ich života. Ak takýto človek má mať tu nejaké seriózne jednanie zabezpečené, tak nie. Amerika s teroristami nevyjednáva...“. Ku dňu podania žaloby mal obrazovo-zvukový záznam z predmetného rozhovoru 75.000 zahliadnutí. Ďalej žalovaný v rozhovore v relácii Interview: 24 dňa 25.04.2024 uviedol: „ ... Myslíte toho istého pána B., ktorý odmietol dať odloviť jedinca na Táľoch, ktorý bol označený ušnou značkou a potom doslova a do písmena zabil turistku bieloruskú v Jasnej? ...“ Ďalej žalovaný v rozhovore na profile K. L. vystupujúceho pod prezývkou K. J. DKX, na jeho youtube kanáli so 79,4 tis. odberateľmi, v rozhovore „O medveďoch, médiách, ale aj triezvom M. B., poslanec NR SR dňa 31.05.2024 v čase záznamu o 11:33, v súvislosti so Zásahovým tímom pre medveďa hnedého Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky uviedol: „Naozaj sme videli, že to bolo skôr robené, ako práčka peňazí, nie ako efektívny zásahový tím. Čiže môže mi nejaký B., alebo nejaký J. tu rozprávať od nevidím do nevidím, tie svoje fantasmagórie. Skrátka len oblbovali národ a pchali si vrecká, to bolo celé.“ Napokon žalovaný v rozhovore v relácii Face to Face s N. O., uverejneným dňa 15.05.2024 na youtube kanáli REFRESHER s počtom vzhliadnutí 56 tis. (k 27.05.2024) v diskusii s A. B., poslancom Európskeho parlamentu, v čase záznamu od 02:00 min. a od 10:27 min. na jeho adresu vyhlásil: „ ... bolo mi presne dávané za prípad môj prípad osobný v 2019, keď som ako nájomný strelec Štátnej ochrany prírody odlovil medvedicu v Očovej, ktorá robila dva týždne taký problém, že dokonca zasahovala polícia a zabezpečovala pásmo, aby sa mohla dať odloviť v rámci obce. A jednoducho som strávil 16 hodín na Inšpektoráte životného prostredia vďaka pánovi B. ...“, keď žalobca z tohto rozhovoru ďalej cituje výroky žalovaného, ktorými žalovaný zasiahol do jeho osobnosti. Skutočnosť, že žalovaný sa dlhodobo vyjadruje o ňom urážlivo a difamujúco, vyplýva aj zo žalovaného facebookovej stránky, kde napríklad už v roku 2022 zverejnil videá, v ktorých sa

o ňom vyjadruje: „Z tohto si tento zmrd 16 kilový urobil diplomovú prácu ... tento človek, ktorý má momentálne Neziskovú organizáciu Barbora, vypracováva projekty a berie desiatky tisíc eura na úkor občanov Slovenskej republiky a prižívuje sa na štátnom rozpočte a na rozpočte Ministerstva životného prostredia. A. B., pozdravujem ťa z tohto titulu ...“ „Slávny B., bývalý šéf zásahového tímu, ktorý falšuje dôkazy. Falšuje dôkazy pri útokoch medveďa, pri poškodení vecí a všetkého, čo s tým súvisí ...“ Žalobca v žalobe uviedol doslovný prepis vyjadrení žalovaného aj s označením miesta a spôsobu ich prednesu, v ktorom prepise vyjadrení hrubým fontom a podčiarknutím označil výroky dotýkajúce sa jeho osobnostných práv, pre ktorých šírenie sa domáhal žalobou ochrany pred súdom (ďalej aj „sporné výroky“). Predmetné články, reportáže, alebo príspevky vychádzajúce z rozhovorov žalovaného a z nich obsiahnutých tvrdení žalovaného, zverejnili mnohé printové alebo elektronické médiá s celoštátnou pôsobnosťou, pričom zaznamenali širokú odozvu. Okrem samotných výrokov žalovaného, ktoré sú stále dostupné na sociálnych sieťach a vo verejnom priestore, osobitne sa im venovali aj viaceré médiá. Najvypuklejším príkladom je článok v Denníku Postoj zo dňa 05.05.2024 s názvom: „Týždenný výber šéfredaktora – Keď zelené hoaxy o medveďovi zabíjajú“, v ktorom autor A. B. pripisuje zodpovednosť za smrť bieloruskej turistky jemu a vychádza z naratívu šíreného práve žalovaným. Vyjadreniam žalovaného sa dostala široká medializácia, tieto jednoznačne zasiahli podstatnú časť čitateľskej alebo diváckej verejnosti, resp. boli zdieľané na sociálnych sieťach. Opakovaná medializácia tvrdení uvádzaných žalovaným v mediálnom priestore zabezpečila, že tvrdenia o údajnej jeho trestnej činnosti a jeho zodpovednosti za smrť bieloruskej turistky sa dostali do povedomia najširšej možnej diváckej a čitateľskej verejnosti. Šírenie sporných výrokov mimoriadne závažným spôsobom zasiahlo do jeho dobrého mena a povesti aj u širokej verejnosti, kedy sa jednotliví občania na sociálnych sieťach vychádzajúc zo sporných výrokov o ňom vyjadrujú mimoriadne hanlivo, vulgárne, s hrozbami násilia a bez akéhokoľvek občianskeho rešpektu, či elementárnej slušnosti. Vo vzťahu k vyjadreniam žalovaného, ktoré naznačujú alebo výslovne uvádzajú, že sa dopustil, resp. mal dopustiť nezákonnej, resp. trestnej činnosti (výroky týkajúce sa jeho zodpovednosti za smrť bieloruskej turistky a falšovania dôkazov pri útokoch medveďa hnedého) uviedol, že nikdy nebolo žiadnym orgánom konštatované alebo rozhodnuté, že by porušil akúkoľvek právnu povinnosť, že by zavinil smrť bieloruskej turistky a osobitne nie je a ani nikdy nebol trestne stíhaný, pričom je na žalovanom, aby preukázal pravdivosť svojich tvrdení. Odhliadnuc od uvedeného, pre úplné vyvrátenie pravdivosti tvrdení žalovaného uviedol, že je objektívne vylúčené, aby jedinec, ktorý bol odchytený na Táľoch bol identický s tým, pred ktorým mala unikať bieloruská turistka, pričom nikdy nevydal žiadne rozhodnutie, ani pokyn, aby jedinec medveďa hnedého z Táľov nebol eliminovaný, keďže takúto právomoc ani nikdy nemal. Vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného, že prostredníctvom neziskovej organizácie „vypracováva projekty a berie desiatky tisíc eurá na úkor občanov Slovenskej republiky a prižívuje sa na štátnom rozpočte a na rozpočte Ministerstva životného prostredia“ uviedol, že predmetné tvrdenia sú nepravdivé. Uvedené vyplýva z odpovede Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, v ktorej ministerstvo uvádza, že „neposkytlo právnickej osobe „Nezisková organizácia Barbora“, so sídlom na Kukučínovej 617/5, 902 01 Pezinok projektový grant/ spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v rámci programu OP Životné prostredie, OP Kvalita životného prostredia, SK – Klíma/FM EHP a NFM 2014-2021/, LIFE PLUS (2007/2013), LIFE (2014-2020) a LIFE (2021-2027) a tak isto ani žiadnu dotáciu zo štátneho rozpočtu“. Vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného, že mal pôsobiť na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky ako „dohodár“, ktorý bol odmeňovaný, pričom reálne nevykonával žiadnu pracovnú činnosť uviedol, že predmetné tvrdenia sú nepravdivé. Poukázal na odpoveď Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, v ktorej ministerstvo uviedlo, že „Osobný úrad ministerstva neeviduje v minulosti uzavretú dohodu mimo pracovného pomeru s A. A. B.“. Ďalej vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného, že manipuloval štúdiu o početnosti medveďa hnedého na Slovensku, alebo že účelovo vymazával dôkazy a hlásenia o stretoch medzi človekom a medveďom hnedým na Slovensku uviedol, že aj tieto tvrdenia žalovaného sú nepravdivé. Uvedené vyplýva z odpovede Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, v ktorej je uvedené, že „o tejto situácií nemá žiadnu vedomosť“. Pravdivosť skutkových tvrdení žalovaného, ktoré spôsobujú zásah do jeho osobnostných práv je tak preukázateľne vyvrátená. Žalovaného verejne dňa 03.05.2024 vyzval na ospravedlnenie za jeho nepravdivé výroky, keď na výzvu žalovaný nielenže nereagoval, ale v prednášaní nepravdivých výrokov pokračoval. Žalobca sa v žalobe odvolal na článok 19 ods. 1, článok 26 ods. 1 a ods. 2, článok 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej na § 11, § 13 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka. V dôsledku širokej medializácie opakovane uvádzaných nepravdivých výrokov žalovaného mal žalobca za to, že tieto s výnimkou expresívnych hanlivých výrazov prednesených vo vzťahu k jeho osobe (chudák, zmrd 16 kilový, špina, smrad) predstavujú skutkové tvrdenia a je potrebné ich ako také vyhodnotiť v rámci všeobecných pravidiel, podľa ktorých by mala byť kolízia dvoch základných práv (právo na slobodu prejavu contra právo na ochranu dôstojnosti a cti

v spojení s právom na prezumpciu neviny) riešená. V danom prípade žalovaný ho preukázateľne obvinil zo spáchania viacerých trestných činov a označuje ho za vinného zo smrti bieloruskej turistky a tiež ako osobu, ktorá falšuje dôkazy a poškodzuje záujmy Európskych spoločenstiev. Žalobca súčasne zdôraznil, že sporné výroky, ktoré žalovaný na jeho adresu prednáša boli zo strany žalovaného vopred pripravené a premyslené. Inak povedané sporné výroky nepredstavovali zo strany žalovaného spontánnu, resp. vyprovokovanú reakciu na otázky kladené novinármi, redaktormi, ale naopak jednalo sa o informácie prednesené v rámci prejavu, ktorý mal žalovaný vopred pripravený a naplánovaný. V súvislosti s obviňovaním kohokoľvek z nezákonnej činnosti poukázal na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej konanie, kedy nie je rešpektovaná prezumpcia neviny a s adresátom výrokov je zaobchádzané ako s páchateľom je v rozpore s právom na ochranu osobnosti. K porušeniu princípu prezumpcie dochádza, ak vyjadrenie verejného činiteľa ohľadom osoby obvinenej z trestného činu (alebo podozrivej) odráža názor, že táto osoba je vinná, predtým ako jej vina bola preukázaná zákonným spôsobom. Verejní činitelia sú povinní starostlivo voliť svoje slová, žalobca sa v tomto smere odvolal na v žalobe označenú judikatúru, pričom uvedené platí o to viac, ak nie je trestné konanie vôbec zahájené (tak ako je tomu aj v danom prípade). Žalovaný z pozície poslanca Národnej rady Slovenskej republiky preukázateľne zneužíva verejný priestor, ktorý mu je ako verejnému činiteľovi (na rozdiel od neho), poskytovaný na svojvoľné a nikým nenarušené šírenie nepravdivých difamujúcich a pravdu skresľujúcich tvrdení. Neupiera žalovanému právo podať trestné oznámenie v prípade, ak má tento za to, že došlo k spáchaniu trestného činu. Avšak v danom prípade koliduje uvádzané právo žalovaného s jeho právom, nakoľko žalovaný vo svojich verejných vystúpeniach informuje verejnosť o jeho osobe ako o páchateľovi ním uvádzaných trestných činov, čo je neprípustné. Tento postup žalovaného svedčí o jeho špekulatívnom, a teda premyslenom konaní voči nemu. Informáciám poskytovaným vysokým ústavným činiteľom býva zo strany občianskej verejnosti prikladaná vždy vyššia váha, ako informáciám pochádzajúcich od iných osôb. Predstavitelia štátnej moci sú preto povinní zverejňovať len skutkovo dôkladne preverené informácie, ktoré sa navyše vzťahujú len na veci, ktoré spadajú do ním vymedzenej oblasti. Ak ústavný činiteľ nemá svoje tvrdenia faktov dôkladne preverené, čo do pravdivosti, nie je oprávnený ich zverejniť. Tieto východiská platia tým skôr v prípade tvrdenia faktov, ktoré sú spôsobilé difamovať súkromné osoby nevystupujúce vo veciach verejných. Prednášané nepravdivé výroky formulované ako skutkové tvrdenia obviňujúce jeho z protiprávneho konania boli široko medializované, stali sa vo verejnosti všeobecne známe, pričom ho spoločensky, profesionálne a morálne diskreditujú, ich prítomnosťou vo verejnom priestore a pravidelným opakovaným odkazovaním na ne sa ich škodlivostné následky vo vzťahu k nemu len prehlbujú. V spoločnosti získal negatívny obraz a stal sa osobou, ktorou občania opovrhujú a vulgárne ju osočujú. Tvrdenia žalovaného tak predstavujú príčinu závažného a citeľného ohrozenia a poškodenia jeho osobnostných práv. Užívateľ siete Facebook P. Q., zdieľajúc informácie žalovaného ho značil za zodpovedného za smrť bieloruskej turistky. Rovnako užívateľ siete Facebook L. P., zdieľajúc informácie žalovaného uviedla o ňom, že dáva prednosť medveďovi, pred ľudským životom. Žalobca na podporu svojho názoru sa odvolal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 11.11.2010, sp.zn. 30Cdo/5161/2008, rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 01.10.2002, sp.zn. 28Cdo/983/2002. V súvislosti s požadovanou nemajetkovou ujmou žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27.10.2003, sp.zn. 30Cdo/2005/2003, z ktorého v žalobe cituje, ako aj na uznesenie Ústavného súdu SR z 13.04.2011, sp.zn. III. ÚS 154/2011-15, z ktorého žalobca v žalobe cituje. Podľa tejto súdnej judikatúry je nepochybné, že zverejnením nepravdivých skutkových tvrdení bolo neoprávnene zasiahnuté do jeho života, súkromia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, čím mu vznikla ujma. Zverejnenie (či už vedomé, alebo nevedomé) nepravdivých informácií o fyzickej osobe treba v zásade vždy posudzovať ako neoprávnený zásah do jej osobnostných práv, a to aj v prípade, ak príslušná informácia prípadne nebude mať výslovne difamačný charakter. Podstatné je totiž to, že takto sa o konkrétnej fyzickej osobe vyslovuje nepravda, na základe ktorej tretie osoby môžu túto fyzickú osobu posudzovať skreslene. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 25.09.2003, sp.zn. 28Cdo 1410/2002 „Neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje do práva chráneného § 11 a nasl. OZ“. V konaní teda nemusí dokazovať (napríklad výpoveďami svedkov), že k zníženiu jeho cti, dôstojnosti a vážnosti skutočne došlo, čo potvrdzuje aj rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít príkladmo rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 24.04.2003, sp.zn. 28Cdo/2194/2002. Vzhľadom na okolnosti uvedené v žalobe mal žalobca za to, že žalovaný zasiahol do jeho osobnostných práv v značnej miere. Žalovaný vedome o ňom šíril preukázateľne lživé a nepravdivé tvrdenia o jeho trestnej činnosti, čo viedlo k potrebe opakovane vyvracať tieto lživé tvrdenia vo vzťahu k rodinným príslušníkom, verejnosti, médiám, i keď vedel, že tieto jeho obvinenia sú nepravdivé a spôsobilé závažným spôsobom ho poškodiť v očiach kolegov, ako aj verejnosti. Z týchto dôvodov sa žalobou domáhal ospravedlnenia za výroky šírené žalovaným. Samotné ospravedlnenie

vzhľadom na opakované a systematické útoky zo strany žalovaného žalobca nepovažoval za dostatočnú satisfakciu. Označené výroky vzhľadom na ich charakter obvinenia zo závažnej trestnej činnosti, ktoré bolo naviac sprostredkované verejnosti masovokomunikačnými prostriedkami, zasiahli do jeho práva na česť, dôstojnosť, a to mimoriadne závažným spôsobom. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 1Co/15/1997, uverejneného v Zbierke stanovísk NS SR č. 3/2000 „Obvinenie z trestnej činnosti je mimoriadne závažným zásahom do práva na ochranu osobnosti a podľa judikatúry navyše každé nepravdivé obvinenie z trestnej činnosti zakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch“. Obdobný právny záver zaujal aj Najvyšší súd ČR v rozsudku z 12.10.2006, sp.zn. 30Cdo/2232/2006, z ktorého žalobca v žalobe cituje. Vzhľadom na opísanú intenzitu, rozsah a trvanie zásahu žalovaného je presvedčený, že každý jeden občan by v jeho situácii a v jeho postavení pociťoval ujmu, ktorá mu v dôsledku takéhoto zásahu vznikla, ako obzvlášť závažnú. Vzhľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu mal za to, že je primerané požadovať od žalovaného reštitúciu nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená opísaným zásahom vo výške 15.000,- Eur.

2. Uznesením sp.zn.: 14C/43/2024-122 zo dňa 13.09.2024 súd vyzval žalovaného podľa § 167 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), aby v lehote 15-tich dní od doručenia uznesenia sa písomne vyjadril k žalobe, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva.

3. Na základe vyššie uvedeného uznesenia žalovaný vo vyjadrení zo dňa 11.10.2024, ktoré bolo doručené súdu dňa 14.10.2024 uviedol, že navrhuje žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako neopodstatnenú a priznať mu náhradu trov konania. Poukázal na to, že žalobca v žalobe poukazuje na jeho výroky (vo väčšine prípadov vytrhnutých z kontextu), ktoré možno označiť za výrok hodnotiaceho úsudku, u ktorého sa dôkaz pravdivosti nepripúšťa. Jeho výroky predstavujú hodnotiace úsudky v čase, keď predmet jeho tvrdení bol pravdivý. Išlo o skutočnosť mediálne známu, ktorou bola smrť bieloruskej turistky po útoku medveďom. Na čas jeho prejavu, čo sa týka ochrany slobody, prejavu a bremena preukázania pravdivosti tvrdenia poukázal na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 224/2016-78 z 12.04.2017, zverejnený v Čiastke 60/2024, z ktorého vyplýva, že subjektívne, hodnotiace úsudky požívajú z hľadiska slobody prejavu intenzívnejšiu ochranu, ako výroky, ktoré majú charakter skutkových tvrdení. Pri hodnotiacich úsudkoch sa totiž dôkaz pravdivosti nepripúšťa, zatiaľ pri skutkových tvrdeniach sa naopak dôkaz pravdivosti pripúšťa. V žalobcom namietaných prípadoch, ide o prípustne dovolenú kritiku. Mal za to, že v prípade namietaných jeho vyjadrení, na ktoré poukazuje žalobca, sa nejedná o nepravdivé údaje a tak stupeň prípustnej kritiky u neho, ako osoby verejne známej a pôsobiacej vo verejnom živote (verejného funkcionára) sa v zásade mení podľa typu jej adresáta, pričom tzv. osoby verejného záujmu (žalobca – t.č. štátny zamestnanec, osoba pôsobiaca na Ministerstve ŽP, prezentujúca sa vo verejnom živote), musia akceptovať väčšiu mieru verejnej kritiky, než ostatní občania, čo vyplýva z konštantnej judikatúry a rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (príkladmo Oberschlicky vs. Rakúsko zo dňa 01.07.1997, Nálezy Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 44/00 z 05.01.2001, sp.zn. PL.ÚS 1/09 z 19.01.2011 a ďalšie). Žalovaný v tomto smere poukázal i na rozsudok Najvyššieho súdu SR, Sp.zn. 3Cdo 61/2020, kde sú upravené hranice kritiky. Vecná kritika je chápaná tak, že vychádza z reálnych, či pravdivých podkladov a z týchto potom vyvodzuje zodpovedajúce závery pre hodnotiaci úsudok. Konkrétnosť kritiky znamená, že je založená na konkrétnych skutočnostiach. Z rozsudku Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 30Cdo 2230/2010 vyplýva, že pri kritike verejnej záležitosti vykonávanej verejne pôsobiacimi osobami, platí z hľadiska ústavného prezumpcia o tom, že ide o kritiku dovolenú. Ide o výraz demokratického princípu, o výraz participácie občianskej spoločnosti na veciach verejných. Ak má byť sloboda prejavu osoby kritizujúcej v takýchto veciach obmedzená rozhodnutím súdu, je potrebné, aby dotknutá osoba preukázala, že kritika nebola vyslovená v dobrej viere, alebo nešlo o „fair kritiku“. Pokiaľ ide o hodnotiace úsudky, aj preháňanie a nadsádzka, hoci by boli tvrdé, nerobia sami o sebe prejav nedovoleným. Ani neexistencia názoru kritika z hľadiska logiky a zaujatosť kritika nedovoľujú sami o sebe urobiť záver, že kritik vybočil z prejavu, ktorý možno označiť za fair. Ďalej žalovaný rovnako poukázal aj na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 692/2017-42 zo dňa 30.01.2019 v čiastke 60/2024 v ktorom je uvedené, že vecou verejnou je nielen všetka agenda štátnych orgánov, či štátnych inštitúcii, ale aj osôb pôsobiacich vo verejnom živote, napríklad činnosť politikov, úradníkov, sudcov, advokátov alebo kandidátov, či čakateľov na tieto funkcie, vecou verejnou je aj umenie vrátane novinárskych aktivít a showbiznisu a všetko, čo na seba upúta verejnú pozornosť. Tieto verejné záležitosti môžu a majú byť verejne posudzované. Ďalej žalovaný vo vyjadrení zdôraznil, že jeho výroky, na ktoré sa žalobca odvoláva sú hodnotiacimi úsudkami a sú chránené v článku 26 Ústavy Slovenskej republiky, ako

i v článku 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv. Súčasne judikatúra Ústavného súdu SR, konkrétne Nález II. ÚS 224/2016-78 zo dňa 12.04.2017 potvrdzuje, že subjektívne hodnotiace úsudky požívajú vyššiu mieru ochrany než skutkové tvrdenia, a preto sa na ne nevzťahuje povinnosť dokazovať ich pravdivosť. V prípade politickej a verejnej diskusie, ktorá je charakteristická kritickými hodnoteniami, sú hodnotiace úsudky neoddeliteľnou súčasťou slobody prejavu. Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých rozhodnutiach (príkladmo Oberschlick proti Rakúsku, Lingens proti Rakúsku) zdôraznil, že verejné osoby, najmä politici a verejní činitelia musia znášať širšiu mieru verejnej kritiky než bežní občania, čo platí aj pre žalobcu, ktorý sa aktívne zapája do verejného diskurzu. V tomto smere žalovaný poukázal na žalobu, v ktorej sa žalobca celkom jasne prezentuje ako politik a témy, v ktorých sa vyjadruje v súvislosti s problematikou medveďa hnedého označuje ako „kľúčová politická téma žalobcu“. Pokiaľ žalobca v žalobe tvrdí, že šíril nepravdivé tvrdenia o jeho zodpovednosti za smrť bieloruskej turistky, čo podľa žalobcu hrubým spôsobom zasiahlo do jeho osobnostných práv, v reakcii na toto tvrdenie uviedol, že ide o hodnotiaci úsudok v rámci verejnej diskusie o environmentálnej politike a ochrane medveďa hnedého na Slovensku, ktorej je žalobca verejne známy obhajca. Ďalej vo vyjadrení žalovaný argumentoval, že jeho výroky nie sú nepravdivými skutkovými tvrdeniami, ale hodnotiacimi úsudkami, ktoré sú chránené podľa článku 26 Ústavy SR a článku 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP), najmä vo veciach Lingens proti Rakúsku a Thorgeir Thorgeirson proti Islandu, hodnotiace úsudky nie je potrebné preukazovať ako pravdivé, pokiaľ vychádzajú z reálne dostupných informácii. Vo svojich vyjadreniach len interpretoval verejne známe informácie, ktoré boli medializované a súviseli s činnosťou žalobcu v rámci ochrany medveďa hnedého. Podľa nálezu Ústavného súdu SR, sp.zn. II. ÚS 224/2016-78, hodnotiace úsudky požívajú osobitnú ochranu a nevyžaduje sa, aby boli preukázané ako pravdivé. Z jeho strany ide o subjektívne názory, ktoré vyjadrujú jeho postoj k verejne diskutovanej téme. Výroky ako „nešlo mi do hlavy“, alebo „pravdepodobne bude opodstatnené“ jasne naznačujú, že ide o jeho osobný názor, ktorý vychádza z verejne dostupných informácií a verejnej diskusie o ochrane medveďa hnedého. Tam, kde je nejaké vyjadrenie hodnotiacim úsudkom, môže primeranosť zasahovania do práva na slobodu prejavu závisieť od toho, či pre napadnuté vyjadrenie existuje dostatočný faktický podklad, tak ako to bolo v predmetnom prípade, keď medveď, ktorý nebol eutanazovaný, podľa jeho vyjadrenia sa pravdepodobne podieľal na úmrtí bieloruskej turistky. Do podmnožiny hodnotiacich úsudkov patrí aj karikatúra. V prípade karikatúry ide o ostrú a jednostrannú kritiku určitého aspektu osoby alebo činnosti, pričom karikatúra často požíva iróniu a zveličovanie. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 28.02.2006, sp.zn. 30Cdo 1109/2005, pre karikatúru je typické, že zveličuje, preháňa a ironizuje. V kontexte žaloby sú jeho výroky podobné karikatúre, pretože sa zameriavajú na verejnú činnosť žalobcu v oblasti ochrany medveďa hnedého a využívajú zveličenie a ironizovanie, čo je legitímna forma kritiky. Celá diskusia o ochrane medveďa hnedého a manažmente populácie týchto zvierat je témou verejného záujmu. Žalobca ako bývalý člen „zásahového tímu pre medveďa hnedého“ pôsobí v oblasti, ktorá priamo ovplyvňuje verejnú bezpečnosť a ochranu prírody. Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých prípadoch (napríklad Oberschlick proti Rakúsku) konštatoval, že verejní činitelia musia znášať väčšiu mieru kritiky, najmä ak sú zapojení do verejného diskurzu o záležitostiach verejného záujmu. V tomto prípade žalobca nemôže očakávať, že bude chránený pred kritikou za svoje profesionálne činnosti. Žalobca sám aktívne vystupuje v médiách a verejne obhajuje svoje rozhodnutia o manažmente medveďov, čo z neho robí verejne činnú osobu. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR, sp.zn. III. ÚS 78/2015, verejné osoby a osoby pôsobiace vo verejnej sfére musia očakávať vyššiu mieru verejnej kritiky a diskusie o svojich rozhodnutiach. Téma smrti bieloruskej turistky v dôsledku útoku medveďa je mimoriadne závažná a zasiahla do verejného diskurzu o bezpečnosti a správe ochrany prírody. Vo svojich vyjadreniach reagoval na tento tragický incident a jeho následky pre verejnú diskusiu o manažmente medveďa hnedého. Európsky súd pre ľudské práva v prípade Bladed Tromso a Stensaas proti Nórsku uznal, že verejná diskusia o závažných témach, ktoré zasahujú verejnosť, má mimoriadnu dôležitosť a jej účastníci majú širšie právo na slobodu prejavu, pokiaľ sú výroky súčasťou spoločenskej diskusie. Pokiaľ žalobca v žalobe namieta, že bol neoprávnene obvinený zo zapojenia do korupčných praktík a falšovania dôkazov v rámci činnosti Zásahového tímu pre medveďa hnedého, jeho výroky voči žalobcovi v tomto ohľade sú súčasťou oprávnenej kritiky verejnej činnosti žalobcu v rámci environmentálnej politiky a transparentnosti jeho činnosti. Ďalej pokiaľ žalobca tvrdí, že ho systematicky a dlhodobo kritizoval v médiách a na sociálnych sieťach, pričom tieto kritiky žalobca považuje za neopodstatnené a osobne urážlivé, tu žalovaný zdôraznil, že celá diskusia je súčasťou politického boja a ide o tému verejného záujmu, pričom žalobca sám pôsobí v oblasti, ktorá je politicky citlivá. Sám žalobca v žalobe uvádza, že problematika medveďa hnedého je obzvlášť citlivou a dôležitou témou, ktorej sa dlhodobo venuje. Ďalej žalovaný uviedol, že odmieta tvrdenie, že jeho výroky boli

premysleným a úmyselným zásahom do práv žalobcu. Zdôraznil, že jeho vyjadrenia boli reakciou na verejnú diskusiu týkajúcu sa problematiky ochrany medveďa hnedého, a preto spadali pod legitímnu kritiku verejného činiteľa. Podľa článku 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv, kritika verejných osôb, aj keď je ostrá a nepríjemná, patrí pod ochranu slobody prejavu. Jeho výroky boli súčasťou verejnej debaty a nemali za cieľ osobne poškodiť žalobcu, ale kritizovať jeho verejné činy a rozhodnutia. Tvrdenie žalobcu, že konal s úmyslom poškodiť jeho povesť, nie je podložené žiadnym dôkazom. Ide len o subjektívne vnímanie, či pocity žalobcu. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR a ESĽP musí byť pri hodnotiacich úsudkoch preukázané, že boli prezentované v rámci verejnej diskusie o otázkach verejného záujmu, čo v tomto prípade žalovaný dodržal. Žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by podporovali záver, že by mal zámer zasahovať do osobnostných práv žalobcu. Jeho cieľom bolo komentovať problematiku medveďa hnedého a činnosť žalobcu v tejto oblasti, čo predstavuje legitímny názorový prejav. Podľa judikatúry ESĽP majú politické výroky a kritika v politickom kontexte mimoriadnu mieru ochrany. Kritika politiky, vrátane ochrany prírody a manažmentu veľkých šeliem, je neoddeliteľnou súčasťou demokratického diskurzu. Žalobca je (bol) bol verejne aktívnou osobou, ktorá sa angažovala a angažuje v politických otázkach týkajúcich sa environmentálnej politiky. Preto musí znášať aj tvrdšiu kritiku. Ochrana populácie medveďa hnedého a manažment jeho interakcií s ľuďmi na Slovensku je témou, ktorá sa pravidelne stáva predmetom verejnej a politickej debaty. Žalobca ako osoba verejne činná v oblasti environmentálnej politiky musí znášať kritiku týkajúcu sa jeho profesionálnych rozhodnutí, najmä v otázkach, ktoré priamo ovplyvňujú verejný záujem. Podľa rozsudku ESĽP vo veci Lingens proti Rakúsku, verejná diskusia o takýchto témach má mimoriadny význam pre demokratickú spoločnosť, a preto má širšiu ochranu v rámci slobody prejavu. Žalobca ako verejný činiteľ a odborník na túto tému verejne vystupuje a prezentuje svoje odborné názory. Preto sa na neho vzťahuje širší rozsah verejnej kritiky. Žalovaný v tomto smere opätovne poukázal na citovanú judikatúru Ústavného súdu SR. Pokiaľ ide o finančné zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu, podľa § 13 Občianskeho zákonníka toto je možné priznať len v prípadoch závažného zásahu do osobnostných práv. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by jeho povesť bola zásadne poškodená výrokmi, ktoré uviedol vo vzťahu k žalobcovi, najmä, keď ide o verejnú a politickú tému, kde sú hranice prípustnej kritiky širšie. Žalobca tak neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní zásahu do osobnosti fyzickej osoby a už vôbec neuniesol dôkazné bremeno pre priznanie finančného zadosťučinenia. Preto má za to, že predmetná žaloba je v celom rozsahu nedôvodná.

4. Uznesením Sp.zn. 14C/43/2024-136 zo dňa 21.10.2024 súd vyzval žalobcu, aby v lehote 15-tich dní od doručenia tohto uznesenia sa vyjadril k vyjadreniu žalovaného, uviedol ďalšie skutočnosti, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení podľa § 167 ods. 3 CSP s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť.

5. Žalobca na vyjadrenie žalovaného zo dňa 11.10.2024 reagoval replikou zo dňa 08.11.2024. V tomto vyjadrení uviedol, že toto vyjadrenie žalovaného je pomerne dosť všeobecné a vágne. Podstatnú časť argumentácie žalovaného voči žalobe tvorí obrana, že všetky sporné výroky sú hodnotiacimi úsudkami, a teda sa na ne nevzťahuje povinnosť dokazovať ich pravdivosť. Žalobca tu ďalej opätovne zopakoval niektoré zo sporných výrokov. Mal za to, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal ich pravdivosť, keď ani žiadnym spôsobom nevyvrátil dôkazy ním predložené k žalobe, a teda podľa jeho názoru nedošlo k účinnému popretiu jeho skutkových tvrdení. Tiež mal za to, že ním predložené dôkazy sú nesporné. Pokiaľ žalovaný vo vyjadrení uviedol, že ide o jeho subjektívne názory, ktoré vyjadrujú jeho postoj k verejne diskutovanej téme, keď výroky ako „nešlo mi do hlavy“ alebo „pravdepodobne bude opodstatnené“ jasne naznačujú, že ide o jeho osobný názor, ktorý vychádza z verejne dostupných informácií a verejnej diskusie o ochrane medveďa hnedého, v danej obrane mu nie je zrejmé vo vzťahu k akým jeho tvrdeniam v podanej žalobe žalovaný reaguje, nakoľko v podanej žalobe neuvádza žiadny zo žalovaným označených výrokov. Žalovaný sa mylne domnieva, že v prípade, ak zverejňuje informácie formou špekulácií, nemôže tým zasiahnuť do osobnostných práv. Je to z dôvodu, že takýmto verejným špekulovaním sa vnášajú do verejného priestoru a povedomia, ako aj podvedomia u verejnosti určité skutkové alternatívy bez toho, aby k tomu existoval pravdivý a vecný skutkový základ. Ďalej žalovaný rovnako nelogicky a nezrozumiteľne argumentuje pojmom karikatúra bez toho, aby označil, ktoré výroky majú podľa názoru žalovaného predstavovať karikatúru. Expresívne hanlivé výrazy (chudák, zmrd 16 kilový, špina, smrad) nie sú karikatúrou ako sa mylne domnieva žalovaný, ale sa jedná o opakujúce sa hrubé vysoko urážlivé vulgarizmy, ktoré bez akýchkoľvek pochybností predstavujú neoprávnený zásah do práva žalobcu na ľudskú dôstojnosť a česť. Vo všeobecnosti pri expresívnych hanlivých výrazoch platí, že uplatňovanie práva na slobodu prejavu presiahne medze prípustnej kritiky už len

tým, že pôvodca výrokov do svojich výrokov zakomponuje vulgárne vyjadrenia vo vzťahu k dotknutej osobe. Zároveň nie je možné prijať žalovaným podsúvaný záver ohľadom karikatúry, nakoľko s výnimkou vulgarizmov sú sporné výroky skutkovými tvrdeniami a vo všeobecnosti vulgárne osočovanie, klamanie a zavádzanie nepredstavuje oprávnený spôsob kritiky, a teda nie je splnený základný atribút tohto pojmu. Ďalej žalobca sa venuje vysvetľovaniu pojmu „karikatúra“. K namietaným výrokom ohľadne korupcie, protištátnej činnosti dohodárov a falšovania dôkazov žalovaný nepredložil žiadne účinné prostriedky procesnej obrany, teda odôvodnené popretie, a teda sa považujú za nesporné. V tomto smere sa žalobca pridržiaval svojej argumentácie v žalobe. Ďalej žalobca vo vyjadrení poukázal na to, že žalovaný ho obvinil s korupčného správania a obvinenie formuloval ako skutkové tvrdenie. Vo vyjadrení k žalobe však nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval trestné stíhanie pre akékoľvek údajné korupčné jeho správanie. Žalovaný ignoruje základný fakt, že aj v prípade veci verejného záujmu musí jeho kritika vychádzať z vecne opodstatnených skutočností. Inak povedané, difamačné skutkové tvrdenia žalovaného na jeho adresu musia mať základ v realite, musia byť overiteľné a je na žalovanom, aby ich pravdivosť preukázal. Naviac žalovaný nesmeruje svoju kritiku výlučne k pracovným jeho výkonom, jeho vyjadreniam alebo názorom na predmet verejnej diskusie, keď prednášal s témou nesúvisiace skutkové tvrdenia o jeho trestnej činnosti. Tie pritom nie sú pre kvalitu verejnej diskusie ohľadom problematiky medveďa hnedého podstatné. Vyjadrenia žalovaného tak predstavujú intenzívny exces z neoprávnenej kritiky, idú ďaleko za hranicu predmetu verejnej debaty a sú vo vzťahu k nemu výrazne difamačné, pričom žalovaný ich neprednášal s cieľom vyvolania verejnej diskusie. Navyše sám nie je v identickej pozícii politicky verejnej činnej osoby ako žalovaný. Nemá možnosť využívať široký mediálny priestor ako to má žalovaný. Obmedzuje sa preto v sporadických vyjadreniach pre médiá výlučne na vecné, neosobné a odborné stanoviská. Nachádza sa tak v znevýhodnenej pozícii oproti žalovanému so zúženým priestorom na svoju obranu. Ešte v oslabenejšej pozícii sa nachádzal v čase, kedy bol zamestnancom Štátnej ochrany prírody SR, resp. Ministerstva životného prostredia SR, kedy bolo jeho verejné vyjadrovanie limitované obmedzeniami plynúcimi z tohto jeho postavenia. Z týchto dôvodov považoval procesnú obranu žalovaného za nedôvodnú a nedostatočnú. Žalovaný okrem všeobecných popretí skutkových tvrdení nepredniesol jediný prostriedok procesnej obrany, ktorý by dôvodnosť žaloby spochybnil. Z týchto dôvodov trval na podanej žalobe.

6. Uznesením Sp.zn. 14C/43/2024-154 zo dňa 14.11.2024 súd vyzval žalovaného podľa § 167 ods. 4 CSP, aby v lehote 15-tich dní od doručenia uznesenia sa písomne vyjadril k vyjadreniu žalobcu zo dňa 08.11.2024, ktoré bolo doručené súdu dňa 08.11.2024, uviedol ďalšie skutočnosti a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť.

7. Žalovaný k replike žalobcu zo dňa 08.11.2024 predložil vyjadrenie zo dňa 09.12.2024, ktoré bolo doručené súdu tohto istého dňa. Vo vyjadrení uviedol, že replika žalobcu neobsahuje žiadne nové právne, ani skutkové okolnosti, ktoré by preukázali opak. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR (sp.zn. II. ÚS 224/2016-78) a Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) vo veci Lingens proti Rakúsku hodnotiace úsudky vyjadrujú subjektívny názor rečníka, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou slobody prejavu, nemusia byť overiteľné ako pravdivé alebo nepravdivé, pretože nejde o konkrétne skutkové tvrdenia, ale o názor na verejne diskutovanú tému. Žalobca sa snaží preukázať, že jeho výroky sú difamačné, tieto tvrdenia žalobcu sú však nepodložené. Zopakoval, že jeho výroky boli zamerané výlučne na odbornú činnosť žalobcu v oblasti ochrany medveďa hnedého, ktorá je legitímnym predmetom verejného záujmu, ďalej, že vychádzali z verejne dostupných a medializovaných informácii, pričom reflektovali oprávnenú kritiku voči verejne činnému činiteľovi. Ďalej vo vyjadrení uviedol, že nepripúšťa, že jeho výroky obsahovali vulgarizmy. Výroky, na ktoré poukazuje žalobca treba posudzovať v kontexte satiry a karikatúry, ktoré podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR (sp.zn. 30Cdo 1109/2005) predstavujú legitímne formy verejnej kritiky. Žalobca sa v replike snaží tvrdiť, že jeho postavenie vo verejnom priestore je slabšie ako jeho postavenie a preto nemohol efektívne reagovať na jeho kritiku. Toto tvrdenie je však v rozpore so skutočnosťou, keď žalobca aktívne vystupoval v médiách a verejne prezentoval svoje názory na problematiku ochrany medveďa hnedého. Žalobca ako verejný činiteľ a odborník na problematiku medveďa hnedého vystupoval ako súčasť verejnej diskusie, čím sa stal legitímnym predmetom verejnej kontroly. Pokiaľ žalobca tvrdí, že jeho výroky predstavujú intenzívny exces z medzitýmnej kritiky, toto tvrdenie je nepoložené, pretože všetky jeho výroky sa týkali verejných a odborných činností žalobcu, nie jeho súkromného života. Navyše rozsudky ESĽP vo veciach označených už v predchádzajúcom jeho vyjadrení potvrdzujú, že aj ostrá a jednostranná kritika verejných činiteľov je prípustná, pokiaľ má základ vo verejnom záujme. Žalobca nepreukázal, že by

konal úmyselne s cieľom poškodiť jeho povesť. Naopak on vo svojich výrokoch sa zameriaval na verejne diskutovanú problematiku regulácie populácie medveďa hnedého a činnosť žalobcu v tejto oblasti. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, žalobca vo svojej replike nepredložil nové dôkazy o údajnej ujme na jeho cti alebo povesti. Opakovanie rovnakých argumentov bez nových dôkazov nepreukazuje žiadnu konkrétnu ujmu spôsobenú jeho výrokmi. Trval na zamietnutí žaloby v celom rozsahu.

8. Súd vykonal dokazovanie všetkými dôkazmi, ktoré navrhli na vykonanie strany sporu.

9. Žalobca navrhol vykonať dokazovanie snímkou článku v Denníku N zo dňa 12.10.2023, snímkou článku v Denníku N zo dňa 14.10.2023, stanoviskom prezidentky SR zo dňa 19.10.2023, záznamom z tlačovej konferencie na sieti Facebook zo dňa 23.01.2024 od 18:49 min., snímkou statusu FB profilu F. B. zo dňa 16.03.2024, obrazovo-zvukovým záznamom z tlačovej konferencie v Liptovskom Mikuláši dostupné na B. a označené ako „TV Liptov – Tlačová konferencia: Medveď v centre mesta Liptovského Mikuláša“ (vyjadrenie žalovaného od 4´35´´), zvukovým záznamom z relácie Dopoludnie na Info vojne s N. zo dňa 19.03.2024 https://infovojna.bz/prehravac/dopoludnie-na-infovojne-s-adrianom-1932024?m=1&fbclid=IwAR0gpuxbaxLMi7QY7VgZopszXxCT5B0R3fZkqtIubKTLyX0hd9MdwPOYmxM , obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru dostupné https://youtube.com/watch?v=nyE2T_XR8cg, obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru dostupné na https://rtvs.sk/televizia/archiv/19412/462913#145, obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru, ktorý bol pôvodne dostupný na B., obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru dostupného na https://youtube.com/watch?app=desktop&v=hdZuXQnP9wg, obrazovo-zvukovým záznamom z vyjadrenia žalovaného spolu so snímkou statusu (žalovanému bol medzičasom jeho profil na sieti facebook zrušený), snímkou článku Denníka Postoj zo dňa 05.05.2024, oznámením o plánovanej eliminácii problémového jedinca medveďa hnedého, žiadosťou o sprístupnenie informácie zo dňa 03.03.2024, žiadosťou o sprístupnenie informácie – odpoveď zo dňa 11.03.2024, žiadosťou o sprístupnenie informácie – odpoveď zo dňa 12.03.2024, statusom žalobcu na sociálnej sieti Facebook zo dňa 03.05.2024, printscreen vyjadrení komentujúcich osôb na adresu žalobcu, uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru v Banskej Bystrici, Obvodné oddelenie PZ Banská Bystrica – západ, Okružná 18, 974 04 Banská Bystrica, Sp.zn. ČVS: ORP-393/OZ-BB-2024 zo dňa 10.07.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.07.2024.

10. Žalovaný navrhol vykonať dokazovanie dôkazom https://cas.sk/clanok2908131/ked-objavili-telo-tatiany-31-medved-bol-este-tam-zachranar-si-na-selme-vsimol-sokujuci-detail zo dňa 18.03.2024, článkom Argumenty Jaroslava Slašťana/reakcia na tvrdenia A. B. uverejneným v Týždenníku Postoj zo dňa 12.05.2024, článkom I. I. podáva ďalšie trestné oznámenie pre vysoký počet dohodárov na ministerstve zverejnenom dňa 26.07.2024 v TASR, článkom I. I. podáva trestné oznámenie. Prekáža mu „abnormálny“ počet dohodárov na envirorezorte zverejnenom dňa 26.07.2024 v TASR, článkom Týždenný výber šéfredaktora/Keď zelené hoaxy o medveďovi zabíjajú zverejnenom dňa 06.05.2024 v Týždenníku Postoj, článkom Šéf zásahového tímu: Bránia nám odstraňovať problémové medvede a ľudia preto chcú voliť radikálov, ktorý bol zverejnený dňa 26.07.2023 v Denníku N, rozhovorom s ministrom I. I.: „Na ministerstve sme našli 600 dohodárov, zameškané lehoty a samopal“, zverejneným na R. dňa 05.11.2023, 53krát screenshoty z facebooku žalobcu, facebook video.

11. Podľa § 150 ods. 1 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

12. Podľa § 150 ods. 2 CSP, na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

13. Žalobca na požiadanie súdu doplnil skutkové tvrdenia, z ktorých vyplynulo, že pracoval na Ministerstve životného prostredia do 31.01.2024 asi od roku 2022 alebo 2023. Počas svojho pôsobenia pracoval na tej istej pracovnej pozícii, keď pôsobil ako referent na odbore riadenia národných parkov. Pracovný pomer na ministerstve mu skončil dohodou. Predtým mu bola daná výpoveď z dôvodu, že mu bolo zrušené jeho štátnozamestnanecké miesto. Ako referent na odbore riadenia národných parkov mal na starosti širokú agendu, ktorá sa týkala spravovania národných parkov. Jej súčasťou bola aj evidencia výskytu medveďa hnedého na Slovensku. Do jeho kompetencie spadala táto evidencia. On v podstate metodicky ju založil, pričom fungovala na platforme Ministerstva životného prostredia s tým, že sa do tejto evidencie zaznamenávali výskyty medveďa hnedého pracovníkmi zásahového tímu. Zásahový tím tvorili pracovníci Štátnej ochrany prírody, keď na Štátnej ochrane prírody funguje samostatný úsek –

zásahový tím ohľadne medveďa hnedého. Bol aj pracovníkom Štátnej ochrany prírody od júla 2019 do roku 2022. Tam mal na starosti koordináciu zásahových tímov na ochranu medveďa hnedého. Do jeho kompetencie, ani keď bol pracovníkom Štátnej ochrany prírody, ani zamestnancom Ministerstva životného prostredia, nepatrilo rozhodovanie o odlovení medveďa hnedého. Údaje o výskyte medveďa hnedého do metodických tabuliek, ktoré zaviedol, vkladali členovia zásahového tímu, keď on bol členom zásahového tímu pre ochranu medveďa hnedého len v období, keď bol zamestnancom Štátnej ochrany prírody. Podľa internej smernice Štátnej ochrany prírody, ak bol podaný návrh na elimináciu medveďa hnedého, pracovná skupina pozostávajúca z pracovníkov Štátnej ochrany prírody a Ministerstva životného prostredia, na ktorých pracovných skupinách sa konzultovali prípadné zásahy, tiež prípadné eliminácie medveďa hnedého. On ako zamestnanec Ministerstva životného prostredia bol privolaný do pracovnej skupiny v rámci udalosti na Táľoch v roku 2023, kde sa dohadovalo, či je potrebné eliminovať medveďa hnedého alebo nie. Na tejto pracovnej skupine sa rozhodlo, že medveď sa bude plašiť. Toto rozhodnutie bolo vykonané generálnym riaditeľom Štátnej ochrany prírody na základe odporúčaní a podkladov, ktoré mal tento k dispozícii. Hovorilo sa, aké úkony vykonal doteraz zásahový tím vo vzťahu k medveďovi predchádzajúce jeho usmrteniu a ktoré úkony ešte neboli vykonané, pričom legislatíva ich výslovne vyžaduje. Dovtedy u tohto medveďa nebolo zrealizované plašenie gumovým projektilom. Ako zamestnanec Ministerstva životného prostredia sa vyjadroval k problematike medveďa hnedého na Slovensku v médiách. Pri značkovaní medveďa hnedého na Táľoch osobne nebol, o jeho odchytení a jeho označkovaní sa dozvedel až následne. Podľa legislatívy v SR za lov medveďa sa považuje aj jeho odchyt. Ak žalovaný tvrdí, že zakázal tohto medveďa eliminovať, a že mal na to kompetenciu, je potom nepochopiteľné ako zásahový tím mohol odchytiť a uspať medveďa bez jeho súhlasu. Tiež keď pôsobil na Ministerstve životného prostredia tak vytvoril ako referent príslušného oddelenia metodiku na sčítanie a evidenciu medveďa hnedého na Slovensku. Poprel, že pri udalosti v marci 2024 išlo o totožného medveďa, ktorý bol odchytený na Táľoch, nakoľko medveď odchytený na Táľoch a označený na Táľoch vážil približne 50 kg, čo vyplýva priamo z oznámenia o eliminácii, ktoré vypracoval zásahový tím medveďa hnedého. Medveď, ktorý mal byť údajne videný pri tele bieloruskej turistky mal však podľa slov ministra Tarabu 200 kg. Podľa vyjadrenia záchranárov, ktorí boli pri tomto incidente, aj podľa slov žalovaného, medveď pri tele bieloruskej turistky bol označený jednou žltou ušnou značkou. Medveď označený na Táľoch bol označený žltou ušnou značkou a tiež druhou modrou ušnou značkou. Žalovaný nepreukázal žiadnu kauzalitu medzi medveďom na Táľoch a medveďom pri tele bieloruskej turistky. Po odchyte medveďa hnedého na Táľoch vedúci zásahového tímu P. C. telefonoval generálnemu riaditeľovi Štátnej ochrany prírody a pýtal sa, či je možné daného medveďa usmrtiť. Generálny riaditeľ Štátnej ochrany prírody to vtedy odmietol. Túto informáciu má priamo od P. C.. O tomto telefonáte sa však dozvedel až dodatočne. Žalovaný nepreukázal skutkové tvrdenie, že to bol práve on, ktorý zakázal eliminovať medveďa na Táľoch. Na tomto tvrdení následne vyvodil jeho zodpovednosť za smrť bieloruskej turistky. Po tomto výroku žalovaného, pokiaľ ide o jeho profesionálnu oblasť, dopytovali sa ho na to známi, ľudia na facebooku, či naozaj zakázal tohto medveďa eutanazovať. Niektorí nadobudli dojem, že mu je život medveďa dôležitejší, než život človeka. Opravil, že pracovný pomer mu skončil na Ministerstve životného prostredia dohodou ku koncu februára 2024. Zásah do svojich osobnostných práv cíti v tom, že bolo podané na neho trestné oznámenie za trestný čin všeobecného ohrozenia. Obvinenie voči nemu však nebolo vznesené. V Denníku Štandard bol publikovaný článok, kde musel vyvracať tvrdenia o svojej zodpovednosti za smrť bieloruskej turistky. Na Ministerstve životného prostredia nikdy nemal uzatvorenú dohodu o vykonaní práce mimo pracovného pomeru. Výrok žalovaného, že patril medzi prvých dohodárov, ktorí brali peniaze za nič, skôr protištátnu politickú činnosť si vysvetľuje tak, že tento chcel poškodiť jeho dobré meno. Bolo to z pomsty. V minulosti podal na žalovaného podnet na Inšpekciu životného prostredia, kde príslušný štátny orgán požiadal o prešetrenie legálnosti držby usmrteného medveďa žalovaným. Je pravdou, že bol v minulosti štatutárom Neziskovej organizácie Barbora. Táto sa venovala organizovaniu kultúrnych podujatí a tvorby Geoparku Malé Karpaty. Jej štatutárom bol asi od roku 2017 do júla 2019. Následne nastúpil do Štátnej ochrany prírody. Žalovaný v tomto ohľade svoj výrok predniesol v čase, keď s neziskovou organizáciou nemal nič spoločné. Táto nezisková organizácia nečerpala žiadne finančné prostriedky z Ministerstva životného prostredia. Činnosť tejto neziskovej organizácie nesúvisí s jeho profesionálnou činnosťou na úseku ochrany medveďa hnedého. Nesúvisí ani s celkovou agendou, ktorú na Ministerstve životného prostredia vykonával. Sporné výroky žalovaného zasiahli aj do jeho rodinného života. Viackrát sa s manželkou pohádali, manželka mala obavy o jeho život. Dôvodila to tým, že žalovaný je predstaviteľom štátu a má určite dobré kontakty v tom, že by voči nemu mohol vyvolať trestné stíhanie, tiež mala obavy o jeho život preto, že podporovatelia žalovaného na sociálnej sieti sa vyjadrovali „že má zhniť v base“ a podobne. Tiež osoba vystupujúca na sociálnej sieti Facebook pod menom P. Q. šírila tvrdenia žalovaného, že je

zodpovedný za smrť bieloruskej turistky, pričom ho označovala za vraha a že má byť trestne stíhaný. So žalovaným sa osobne stretli naposledy v roku 2019. Nie sú v priamom kontakte. Čo sa týka výrokov žalovaného ohľadne neziskovej organizácie Barbora, nemal možnosť vysvetliť svoju obranu verejnosti. Obdobne to platí aj o „dohodárovi“. Médiá, v ktorých to žalovaný rozširoval mu nedali k tomuto možnosť zaujať postoj, nedali mu žiaden priestor. To, že vysvetľoval v článku v Denníku Štandard, že nie je zodpovedný za smrť bieloruskej turistky, to bol jediný článok, kde mu bolo umožnené podať vysvetlenie oproti tomu, akými masovokomunikačnými kanálmi šíril túto nepravdivú informáciu o ňom žalovaný.

14. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu v konaní uviedol, že difamačné výroky žalovaného boli vymedzené v žalobe v bodoch 14. až 22. zvýraznením, pričom vo vzťahu k výroku „tento človek má na rukách krv bieloruskej turistky, ktorú včera v Jasnej usmrtil medveď, ktorého B. pravdepodobne odmietol povoliť eutanazovať na Táľoch“, ďalej k výroku „v tejto lokalite ušnou značkou bol označený len medveď na golfových ihriskách na Táľoch, kde vtedy poverený pracovník Ministerstva životného prostredia vedením zásahových tímov pán B. zakázal eutanazovať daného kusa a povedal, že vtedy neboli využité všetky možnosti terapie odstrašujúcej pre tohto medveďa, takže keby sa ten medveď bol vtedy eutanazoval, nebola by vznikla smrť následne turistky tohto roku“, ďalej vo vzťahu k výroku „ako B. videl, tak jednoducho takýto človek zabezpečil to, že máme tu znovu smrťák“, ďalej vo vzťahu k výroku „B. výslovne zakázal, že neboli vtedy všetky formy nejakej eróznej alebo neviem ako to tam nazvali, tie názvy, to keby ste vedeli, to musíte z päty ťahať, že neboli ešte využité proti tomuto medveďovi a skrátka ho nedovolili eutanazovať, dnes sa stalo, že tento medveď doslova a do písmena za účelom nadobudnutia potravy zabil tú ženu“ ... „a v tomto prípade má krv na rukách práve pán B., ktorý daného medveďa nedovolil s pánom J. eutanazovať a máme o rok na to následok smrti, ktorý spôsobil práve tento medveď“, požaduje ospravedlnenie od žalovaného uvedením textu ospravedlnenia „že ste zodpovedný za smrť bieloruskej turistky na Slovensku dňa 15.03.2024, máte na rukách krv bieloruskej turistky, ku ktorej úmrtiu došlo 15.03.2024“. Vo vzťahu k difamačným výrokom žalovaného „bolo 400 dohodárov medzi ktorých prvoti platil (patril) aj pán B., kde jednoducho títo dohodári brali peniaze za nič, skôr za protištátnu politickú činnosť v prospech niektorých politických strán, ktoré tu dneska máme, pretože 400 dohodárov sme sa rozlúčili na Ministerstve životného prostredia“, „mne je pána B. úprimne ľúto, je to obyčajný 16 kilový chudák, ktorý jednoducho nejakým spôsobom sa snažil cez svoju Občiansku organizáciu Barbora sa nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia požaduje ospravedlnenie s uvedením textu „mali sme mať uzavretú dohodu o výkone práce mimo pracovného pomeru v súvislosti s čím ste mali brať peniaze za nič alebo za protištátnu činnosť, ste osoba, ktorá sa mala cez neziskovú Občiansku organizáciu Barbora nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia SR“, ďalej vo vzťahu k difamačným výrokom „to, že sa vyjadrím nejakým škaredým spôsobom o niekom, kto si myslí, že za sofistikovaným úsmevom a podvodnou rétorikou zmanipuluje, či výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických medveďoch, čoho sme boli svedkami a dneska vlastne jeho spolupracovníci na Ministerstve životného prostredia potvrdili, že účelovo vymazával aj ním vytvorené excelovské tabuľky o nahláseniach problematických medveďov“ požaduje ospravedlnenie „mali ste manipulovať výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických medveďoch a osobu, ktorá účelovo vymazávala nahlásenia problematických medveďov“, vo vzťahu k výroku „myslíte toho istého pána B., ktorý odmietol dať odloviť jedinca na Táľoch, ktorý bol označený ušnou značkou a potom doslova do písmena zabil turistku bieloruskú v Jasnej“ požaduje ospravedlnenie s uvedením textu „že je zodpovedný za smrť bieloruskej turistky na Slovensku dňa 15.03.2024, ďalej vo vzťahu k výroku „tento človek, ktorý má momentálne neziskovú organizáciu Barbora vypracováva projekty a berie desiatky tisíc eur na úkor občanov Slovenskej republiky a prižívuje sa na štátnom rozpočte Ministerstva životného prostredia požaduje ospravedlnenie s uvedením textu „že je osoba, ktorá sa mala cez neziskovú Občiansku organizáciu Barbora nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia SR“ a vo vzťahu k výroku „slávny B., bývalý šéf zásahového tímu, ktorý falšuje dôkazy, falšuje dôkazy pri útokoch medveďa, pri poškodení veci a všetko čo s tým súvisí“ požaduje ospravedlnenie s uvedením textu „mali ste manipulovať výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických medveďoch a osobu, ktorá účelovo vymazávala nahlásenia problematických medveďov“. Žalobca týmto vymedzil difamačné výroky žalovaného, ktorými sa mal dotknúť jeho osobnosti a prepojil toto vymedzenie so žalobným petitom.

15. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

16. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

17. Podľa § 13 od. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

18. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

19. Podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

20. Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

21. Podľa § 26 ods. 2 ústavy, každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idei a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

22. Podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

23. Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice.

24. Predmetom tohto konania bol nárok žalobcu uplatnený titulom neoprávneného zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti, keď žalobou sa domáhal priznania primeraného zadosťučinenia jednak vo forme písomného ospravedlnenia a súčasne vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch. Mal za to, že žalovaný vymedzenými výrokmi (ďalej len „sporné výroky“) zasiahol do jeho osobnostných práv, najmä občianskej cti, dôstojnosti, dobrého mena a dobrej povesti.

25. Súd uplatnený nárok posúdil podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení a nižšie uvedených zásad a princípov ustálených súdnou praxou a judikatúrou za zistenia nižšie uvedeného skutkového stavu. Zdôrazňuje, že sa zaoberal v konaní len tými výrokmi žalovaného, vo vzťahu ku ktorým sa žalobca domáhal ochrany v prepojení so žalobným petitom.

26. Základnými predpokladmi zodpovednosti za zásah do osobnostných práv sú:
1. neoprávnený zásah, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť, či ohroziť osobnosť fyzickej osoby,
2. ujma na osobnostných právach,
3. príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a ujmou na osobnostných právach, t.j. že neoprávnený zásah ujmu skutočne bezprostredne vyvolal.

27. Neoprávneným zásahom je taký zásah, ktorý je v rozpore s rozpore s objektívnym právom, ktorý sa dotýka mravnej integrity osobnosti občana tým, že môže znížiť jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ohroziť jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Pritom nie je rozhodujúce, akým spôsobom došlo k takémuto zásahu. Zásah môže spočívať v rozširovaní nepravdivých správ týkajúcich sa osobnosti občana, ďalej v nepravdivom obvinení z nečestného jednania, v kritike presahujúcej obsahom, formou a cieľom rámec pravdivej objektívnej kritiky a podobne. Neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé, či pravdu skresľujúce tvrdenie, ktoré zasahuje do práva chráneného ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zodpovednosť podľa § 13 Občianskeho zákonníka je objektívna a teda, nevyžaduje sa zavinenie pôvodcu neoprávneného zásahu. Je teda bez významu, či si bol pôvodca zásahu vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia alebo, či išlo

len o nedbalé osvojovanie si poznatkov a ich rozširovanie bez potrebného overenia na seriózność a pravdivosť podkladov.

28. V každom konkrétnom prípade je potrebné zvážiť, či nejde o dôvody vylučujúce neoprávnenosť zásahu, t.j. či nejde o situáciu, v ktorej je takýto zásah s ohľadom na zabezpečenie priority verejných záujmov výslovne dovolený, resp. je jeho možnosť predpokladaná zákonom. Takýmto prípadom je, ak k zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo v rámci výkonu iného subjektívneho práva stanoveného zákonom, napríklad práva na informácie, práva na kritiku, na názor, petičného práva a podobne. V takom prípade je nevyhnutné zvážiť, či takýto zásah sa stal primeraným spôsobom a zároveň, či takýto zásah nie je v rozpore s takými oprávnenými záujmami fyzickej osoby, na ktorých je potrebné s ohľadom na požiadavku zaistenia elementárnej úcty k dôstojnosti jej osobnosti za všetkých okolností bezpodmienečne trvať.

29. Vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všeobecné súdy ako ochrancov základných práv platí, že v sporoch o ochranu osobnosti musí byť zohľadnená aj sloboda prejavu, ak sú na to splnené podmienky. Ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti totiž nemožno aplikovať izolovane, ale je nutné ich vykladať v súlade s Ústavou SR.

30. Slobodu prejavu, ktorá zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky, je potrebné považovať za konštitutívny znak demokratickej pluratinej spoločnosti a za jedno zo základných podmienok na jej chod a individuálnu (seba)realizáciu jednotlivca. Sloboda prejavu patrí do vlastnej sféry ľudskej slobody, ktorá je spätá predovšetkým s vnútornou oblasťou vedomia a zahŕňa atribúty tejto ľudskej slobody, ku ktorej patrí sloboda svedomia, sloboda myslenia a sloboda zastávať, šíriť a prijímať názory na všetky otázky spojené so životom spoločnosti. Žiadna spoločnosť, v ktorej nie sú tieto slobody rešpektované, nie je slobodná, nech už má vláda tejto spoločnosti (štátu) akúkoľvek formu (porov. A., P. C.. On Liberty. Third Edition. London: Longman, Green, Longman, Roberts & Green, 1864, s. 26-27). Každý človek má nespochybniteľné právo verejne proklamovať svoj názor, pričom zakázať verejne vyjadrovať názory znamená zničiť slobodu prejavu (porov. Blackstone, W. Commentaries on the Laws of England. Book the Fourth. The Fourth Edition. Oxford: Clarendon Press, 1770, s. 151-152).

31. Európsky súd pre ľudské práva považuje v zmysle svojej ustálenej judikatúry k čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd slobodu prejavu za jeden z esenciálnych základov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej progresu a rozvoja každého jednotlivca (porov. Handyside w. Veľká Británia, č. 5493/72, plenárny rozsudok ESĽP zo dňa 07.12.1976, bod 49 a ďalšie).

32. Aj Ústavný súd Českej republiky považuje slobodu prejavu za jednu z najdôležitejších hodnôt každej demokratickej spoločnosti a opakovane trvá na tom, že každý názor, stanovisko, kritika je v zásade prípustnou záležitosťou. Podľa Ústavného súdu Českej republiky v podmienkach liberálnej demokracie je každému dovolené vyjadrovať sa k veciam verejným, ktoré môžu byť verejne posudzované. Ide o výraz demokratického princípu, o výraz participácie občianskej spoločnosti na veciach verejných (porov. Nález Ústavného súdu Českej republiky Sp.zn. I. ÚS 823/11 zo 06. marca 2012 body 19 a 21, a ďalšie).

33. Obmedzenie slobody prejavu je v demokratickej spoločnosti výnimkou, ktorú je potrebné interpretovať reštriktívne a je možné ju ospravedlniť iba kvalifikovanými okolnosťami. Inak povedané, slobodu prejavu možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných alebo na ochranu určitého kvalifikovaného verejného záujmu.

34. Dôvodom obmedzenia slobody prejavu môže byť okrem iného i ochrana práv iných, teda aj základné právo na česť podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, resp. čl. 16 ods. 1 ústavy, konkretizované v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Na úrovni zákona chráni teda ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka osobnosť súkromných osôb pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu. Takýmto zásahom do osobnostných práv môže byť aj zverejnenie nepravdivých a poškodzujúcich údajov o určitej osobe. Teória a súdna prax preto rozlišuje medzi skutkovými tvrdeniami, u ktorých možno zisťovať ich pravdivosť, a hodnotovými súdmi.

35. Pri strete práva na ochranu osobnosti so slobodou prejavu je tak nutné v zásade skúmať KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO HOVORÍ, pričom na základe odpovedí na dané otázky možno pomocou

testu proporcionality určiť, ktorá sloboda má byť uprednostnená (porov. Nález Ústavného súdu SR, Sp.zn. II. ÚS 152/08 z 15. decembra 2009, z novších napr. Nález Ústavného súdu SR, Sp.zn. II. ÚS 184/2015, Nález Ústavného súdu SR, Sp.zn. IV. ÚS 492/2012).

36. Na základe vykonaného dokazovania súd mal nesporne zistené, že výroky žalovaného, ktoré mali zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu a ktoré žalobca uvádzal v žalobe s doslovným prepisom s označením miesta, času a formy ich prednesu, boli prednesené žalovaným. Sú to výroky žalovaného zverejnené na sociálnej sieti Facebook na overenom profile F. B. dňa 16.03.2024, na tlačovej konferencii v Liptovskom Mikuláši dňa 17.03.2024, ďalej v relácii Dopoludnie na InfoVojne s Adriánom dňa 19.03.2024, v rozhovore pre Startitup dňa 01.03.2024, v relácii Interview: 24 dňa 25.04.2024, ďalej v rozhovore na profile K. L. vystupujúceho pod prezývkou K. J. DKX, na youtube kanáli dňa 31.05.2024, ďalej v rozhovore v relácii Face to Face s N. O. dňa 15.05.2024 na youtube kanáli REFRESHER a na facebookovej stránke žalovaného (rok 2022), keď žalovanému bol medzičasom jeho profil na sieti facebook zrušený. Žalovaný v konaní nepoprel tvrdenie žalobcu, že je autorom týchto výrokov (§ 151 ods. 1 CSP), keď súd potom považoval tvrdenie žalobcu o tom, že tieto výroky predniesol žalovaný, za nesporné. Napokon žalobca tvrdenie, že tieto výroky predniesol žalovaný preukázal dôkazmi snímkou statusu FB profilu F. B. zo dňa 16.03.2024, obrazovo-zvukovým záznamom z tlačovej konferencie v Liptovskom Mikuláši zo dňa 17.03.2024 dostupné na B. a označené ako „TV Liptov – Tlačová konferencia: Medveď v centre mesta Liptovského Mikuláša“ (vyjadrenie žalovaného od 4´35´´), ďalej zvukovým záznamom z relácie Dopoludnie na InfoVojne s Adriánom zo dňa 19.03.2024 (rozhovor so žalovaným od 59´45´´, dostupné na https://infovojna.bz/prehravac/dopoludnie-na-infovojne-s-adrianom-1932024?m=1&fbclid=IwAR0gpuxbaxLMi7QY7VgZopszXxCT5B0R3fZkqtIubKTLyX0hd9MdwPOYmxM, obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru pre Startitup zo dňa 01.03.2024 dostupné na https://youtube.com/watch?v=nyE2T_XR8cg, ďalej obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru v relácii Interview: 24 zo dňa 25.04.2024 dostupné na https: https://rtvs.sk/televizia/archiv/19412/462913#145, obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru na profile K. L. vystupujúceho pod prezývkou K. J. DKX na youtube kanáli „o medveďoch, médiách, ale aj triezvom M. B., poslanec NR SR“ zo dňa 31.05.2024, pôvodne dostupné na B., obrazovo-zvukovým záznamom z rozhovoru v relácii Face to Face s N. O., zverejnenom na youtube kanáli REFRESHER zo dňa 15.05.2024 v diskusii s A. B., poslancom Európskeho parlamentu dostupné na https://youtube.com/watch?app=desktop&v=hdZuXQnP9wg, a napokon zvukovo-obrazovým záznamom z vyjadrenia žalovaného spolu so snímkou statusu (rok 2022), keď podľa tvrdení žalobcu v žalobe, žalovanému bol medzičasom jeho profil na sieti facebook zrušený.

37. Žalobca v konaní mal za to, že výroky žalovaného, že je zodpovedný za smrť bieloruskej turistky na Slovensku dňa 15.03.2024, že má na rukách krv bieloruskej turistky, ku ktorej úmrtiu došlo 15.03.2024, ďalej o jeho korupčnom správaní, keď mal mať uzavretú dohodu o výkone práce mimo pracovného pomeru, v súvislosti s čím mal brať peniaze za nič alebo za protištátnu činnosť, ďalej, že je osoba, ktorá sa mala cez neziskovú občiansku organizáciu Barbora nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia SR, ďalej že mal manipulovať výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických medveďoch a že je osobou, ktorá účelovo vymazávala nahlásenia problematických medveďov boli formulované ako skutkové tvrdenia, pričom je na žalovanom v konaní preukázať, že tieto výroky sú pravdivé, resp. majú pravdivý základ, keď sa domáhal ochrany pred týmito difamačnými výrokmi žalovaného, v ktorých ho označuje za páchateľa najrôznejšej trestnej činnosti, pričom výroky žalovaného nerešpektujú prezumpciu neviny a teda zasahujú do jeho osobnostných práv.

38. Žalovaný v obrane prioritne mal za to, že jeho výroky, na ktoré sa žalobca odvoláva sú hodnotiacimi úsudkami a sú chránené jednak čl. 26 Ústavy SR, ako i čl. 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv. Poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR, konkrétne Nález II. ÚS 224/2016-78 zo dňa 12.04.2017, ktorý potvrdzuje jeho názor, že subjektívne hodnotiace úsudky požívajú vyššiu mieru ochrany, než skutkové tvrdenia, a preto sa na ne nevzťahuje povinnosť dokazovať ich pravdivosť.

39. Ochranu osobnej cti poskytuje Občiansky zákonník výlučne proti takým konaniam, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na osobnosti subjektu práva tým, že znižujú jeho česť u iných ľudí a ohrozujú tak vážnosť jeho postavenia a uplatnenie v spoločnosti. Nie je tu rozhodné, či k ujme skutočne došlo, postačuje objektívne spôsobilosť príslušného rokovania takúto ujmu spôsobiť. K porušeniu práva na česť môže dôjsť nepravdivými skutkovými tvrdeniami difamačného charakteru aj zverejnením

neprípustných hodnotiacich úsudkov o určitej osobe. Ak sú v kritike k charakterizácii určitých javov a osôb použité výrazy, ktorých miera expresivity je v značnom nepomere k cieľu kritiky, a ak z nej vyplýva úmysel znevážiť, či uraziť kritizovanú osobu (tzv. intenzívny exces), ide o kritiku neprimeranú, ktorá je spôsobilá zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Procesné bremeno dôkazné nesie ten, kto určité difamujúce informácie tvrdí (NS ČR Sp.zn. 30 Cdo 1941/2008, R 102/2008).

40. Všeobecne však možno uviesť, že ak má ísť o kritiku prípustnú alebo oprávnenú, musí byť táto kritika vecná, konkrétna a primeraná čo do obsahu a formy a nesmie vybočovať z hraníc nutných na dosiahnutie cieľa. Vecná kritika je chápaná tak, že vychádza z reálnych, či pravdivých podkladov a z týchto podkladov potom vyvodzuje zodpovedajúce závery pre hodnotiaci úsudok (NS SR Sp.zn. 3Cdo 61/2000, ZSP č. 14/2001).

41. O tom, či niekto spáchal trestný čin a aký, nerozhoduje subjektívny náhľad jednotlivca, ale výlučne orgány k tomu z ústavy a zo zákona povolané.

42. Žalovaný tvrdil, že žalobcom v namietaných prípadoch ide o prípustne dovolenú kritiku. V jeho výrokoch nešlo o nepravdivé údaje, a tak stupeň prípustnej kritiky u neho, ako osoby verejne známej a pôsobiacej vo verejnom živote (verejného funkcionára) sa v zásade mení podľa typu jej adresáta, pričom tzv. osoby verejného záujmu, akou bol v tomto prípade žalobca ako štátny zamestnanec pôsobiaci na Ministerstve životného prostredia a prezentujúci sa vo verejnom živote, musia akceptovať väčšiu mieru verejnej kritiky, než ostatní občania, čo vyplýva z konštantnej judikatúry a rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva.

43. K tejto námietke súd uvádza, že vo všeobecnosti platí, čím závažnejšie je obvinenie (kritizovanej) osoby, tým pevnejší skutkový základ musí mať toto obvinenie.

44. Posudzovaním oprávnenosti kritiky sa v početných rozhodnutiach zaoberal Európsky súd pre ľudské práva (napr. rozhodnutie ESĽP vo veci Barford w. Dánsko z 22.02.1989, rozhodnutie ESĽP vo veci Prager a Oberschlick w. Rakúsko z 26.04.1995, rozhodnutie ESĽP vo veci Derehaes a Gijels w. Belgicko z 24.02.1997, rozhodnutie ESĽP vo veci Schöfer w. Švajčiarsko z 20.05.1998, rozhodnutie ESĽP vo veci Perna w. Taliansko z 25.07.2001 a ďalšie), pričom dospel k záveru, že ak sa vychádza z nepravdivých premís, ktorých výsledkom je znevažujúci hodnotiaci úsudok, je potrebné takúto kritiku kvalifikovať ako neprípustnú. Z rovnakého dôvodu nie je prípustná ani kritika, ktorá nemá faktografický, skutkový základ. Dokonca v prípade, keď má nejaké vyjadrenie podobu hodnotiaceho úsudku, môže jeho prípustnosť závisieť od toho, či pre tento úsudok existuje dostatočný faktický podklad, pretože i hodnotiaci úsudok bez akéhokoľvek faktického podkladu môže byť neprimeraný (napr. rozhodnutie ESĽP vo veci De Haes a Gijels w. Belgicko z 24.02.1997, rozhodnutie ESĽP vo veci Feldek w. Slovenská republika z 12.07.2001).

45. Všeobecne tak možno uviesť, že ak má ísť o kritiku prípustnú alebo oprávnenú, musí byť táto kritika vecná, konkrétna a primeraná čo do obsahu a formy a nesmie vybočovať z hraníc nutných na dosiahnutie cieľa. Vecná kritika je chápaná tak, že vychádza z reálnych, či pravdivých podkladov a z týchto potom vyvodzuje zodpovedajúce závery pre hodnotiaci úsudok.

46. Dôkazné bremeno v konaní na ochranu osobnosti, spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosti, ktoré sú obsahom zásahu do osobnosti občana, zaťažuje žalovaného. Právo na slobodu prejavu nemožno vykladať bez súvislostí s ostatnými právami a slobodami. Právo na slobodu prejavu je iné, tak ako to predpokladá čl. 10 ods. 2 Dohovoru. O hodnotiaci úsudok ide iba vtedy, ak žalovaný pri svojom prejave, ktorý má byť zásahom, uvedie pravdivé skutkové okolnosti, z ktorých sám vyvodí svoj názor, resp. úsudok.

47. K porušeniu práva na česť, resp. dobrú povesť, môže dôjsť slovom, písmom, obrazom, i akýmkoľvek iným konaním difamujúcej (zneucťujúcej, znevažujúcej, dehonestujúcej, diskreditačnej) povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku v prvom rade odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórii sa líšia.

48. Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. Z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti, ale je postačujúce, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde, teda stačí, aby pravdivá bola podstatná časť tvrdenia. Porušenie práva na česť môže byť spôsobené len takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na cti, resp. dobrej povesti dotknutého subjektu v očiach ostatných fyzických osôb, a teda pôsobiť difamačne. Či je určité tvrdenie difamujúce, treba posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácii, ale podľa celkového dojmu s prihliadnutím ku všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých k tvrdeniu došlo.

49. Na rozdiel od skutkového tvrdenia hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok nemožno akokoľvek dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácií, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, to znamená, či primárnym cieľom kritiky nie je zneuctenie danej osoby. Ak má byť kritika prípustná, musí byť vecná, konkrétna a primeraná (zodpovedajúca) čo do obsahu, formy a miesta. Vecnosť kritiky vyžaduje, aby kritika vychádzala z pravdivých skutočností (podkladov) ako premís pre hodnotiaci úsudok. Hodnotiaci úsudok musí byť totiž záverom, ktorý možno na základe uvedených skutočností logicky dôvodiť. Konkrétnosť kritiky znamená, že hodnotiaci úsudok sa musí opierať o konkrétne skutočnosti.

50. Žalovaný spornými výrokmi „ ... Tento človek má na rukách krv bieloruskej turistky, ktorú včera v Jasnej usmrtil medveď, ktorého Hletko pravdepodobne odmietol povoliť eutanazovať na Táľoch ...“, „ ... V tejto lokalite ušnou značkou bol označený len medveď na golfových ihriskách na Táľoch, kde vtedy poverený pracovník Ministerstva životného prostredia vedením zásahových tímov pán B. zakázal eutanazovať daného kusa a povedal, že vtedy nebola využitý všetky možnosti terapie odstrašujúcej pre tohto medveďa. Takže, keby sa ten medveď bol vtedy eutanazoval, nebola by vznikla smrť následne turistky tohto roku ...“, „ ... Ako B. videl, tak jednoducho takýto človek zabezpečil to, že máme tu znovu smrťák ...“, „ ... B. výslovne zakázal, že neboli vtedy všetky formy nejakej eróznej alebo neviem ako to tam nazvali, tie názvy, to keby ste vedeli, to musíte z päty ťahať, eee terapie, že neboli ešte využité proti tomuto medveďovi a skrátka ho nedovolili eutanazovať. Dnes sa stalo to, že tento medveď doslova a do písmena za účelom nadobudnutia potravy zabil tú ženu ... A v tomto prípade má krv na rukách práve pán B., ktorý daného medveďa nedovolil s pánom J. eutanazovať a máme o rok na to následok smrti, ktorý spôsobil práve tento medveď ...“, „ ... Myslíte toho istého pána B., ktorý odmietol dať odloviť jedinca na Táľoch, ktorý bol označený ušnou značkou a potom doslova a do písmena zabil turistku bieloruskú v Jasnej? ...“, vyslovil hodnotiaci úsudok o zodpovednosti žalobcu za smrť bieloruskej turistky, ku ktorej došlo dňa 15.03.2024 v Nízkych Tatrách, ktorý však vychádza zo skutkových tvrdení, ktorých pravdivosť je možné preukázať. Ide o skutkové tvrdenia, že žalobca: „... pravdepodobne odmietol povoliť eutanazovať na Táľoch...“, „... ktorú včera v Jasnej usmrtil medveď...“, „... pán B. zakázal eutanazovať daného kusa...“, „... B. výslovne zakázal... a skrátka ho nedali eutanazovať...“, „... dnes sa stalo, že tento medveď... zabil tú ženu...“, „... práve pán B., ktorý daného medveďa nedovolil s pánom J. eutanazovať...“, „...a máme o rok na to následok smrti, ktorý spôsobil tento medveď...“, „... myslíte toho istého pána B., ktorý odmietol dať odloviť jedinca na Táľoch... a potom doslova a do písmena zabil turistku bieloruskú v Jasnej?...“. Tieto skutkové tvrdenia žalovaného, z ktorých vyvodil sporný výrok v podobe hodnotiaceho úsudku o zodpovednosti žalobcu za smrť bieloruskej turistky sú z hľadiska ich pravdivosti overiteľné. Súd zdôrazňuje, že čím závažnejšie je obvinenie (kritizovanej) osoby, tým pevnejší skutkový základ musí mať toto obvinenie, navyše, ak ho prezentuje ako v tomto prípade žalovaný v postavení politika, poslanca Národnej rady SR a predsedu výboru Národnej rady SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie v čase vyslovenia sporných výrokov pred širokou verejnosťou ovplyvňujúc verejnú mienku. Žalovaný zo svojej pozície v čase prednesenia predmetných výrokov mal možnosť podľa názoru súdu overiť si pravdivosť svojich skutkových tvrdení, ktoré viedli k jeho hodnotiacemu úsudku. Je pravdou, že žalovaný vyslovil hodnotiaci úsudok v rámci verejnej diskusie o environmentálnej politike o ochrane medveďa hnedého na Slovensku, ktorej je žalobca verejne známy obhajca, a vyjadroval svoj subjektívny názor k tejto verejne diskutovanej téme, keď nepochybne išlo o verejne diskutovanú tému, ktorej verejnosť venovala pozornosť, avšak svoje tvrdenie, že pri hodnotiacom úsudku vychádzal z verejne dostupných informácií, resp. ním overených informácií nepreukázal. Treba súdom zdôrazniť, že na vysoko postaveného ústavného činiteľa, akým je žalovaný, sa kladú zvýšené nároky na presnosť a primeranosť výroku (Nález Ústavného súdu ČR, Sp.zn. I. ÚS 453/03). Pokiaľ žalovaný poukazoval na to, že zdrojom jeho informácií k sporným výrokom mali byť článok Týždenný výber šéfredaktora/

keď zelené hoaxy o medveďovi zabíjajú zverejnený v Týždenníku Postoj, článok Šéf zásahového tímu: Bránia nám odstraňovať problémové medvede, a ľudia preto chcú voliť radikálov zverejnený v Denníku N, článok Argumenty Jaroslava Slašťana/reakcia na tvrdenia A. B. zverejnený v Týždenníku Postoj, tieto nepreukazujú, že výroky žalovaného o zodpovednosti žalobcu za smrť bieloruskej turistky čerpali z informácií zverejnených v týchto článkoch, nakoľko predmetné články boli zverejnené až po sporných výrokoch žalovaného zo dňa 16.03.2024, 17.03.2024, 19.03.2024, 25.04.2024, konkrétne článok Argumenty Jaroslava Slašťana/reakcia na tvrdenia A. B. bol zverejnený v Týždenníku Postoj dňa 12.05.2024. Článok Týždenný výber šéfredaktora/keď zelené hoaxy o medveďovi zabíjajú bol zverejnený v Týždenníku Postoj dňa 05.05.2024. Článok Šéf zásahového tímu: Bránia nám odstraňovať problémové medvede, a ľudia preto chcú voliť radikálov bol síce zverejnený dňa 26.07.2023 v Denníku N, čo však bolo takmer rok predtým, ako došlo k tragickej smrti bieloruskej turistky v Nízkych Tatrách. Žalovaný sa preto nedôvodne odvolával na tieto články ako zdroj svojich informácií pre tvrdenia vedúce k hodnotiacemu úsudku o zodpovednosti žalobcu za smrť bieloruskej turistky.

51. Prisvedčiť možno žalovanému, že celá diskusia o ochrane medveďa hnedého a manažmente týchto zvierat je témou verejného záujmu, avšak hodnotiaci úsudok žalovaného bez reálneho základu nemôže požívať ochranu, aj keď bol realizovaný v rámci slobody prejavu žalovaného.

52. Vykonaným dokazovaním ďalej bolo preukázané, že žalobca ako zamestnanec Ministerstva životného prostredia SR a bývalý šéf Zásahového tímu pre medveďa hnedého neodmietol, nezakázal elimináciu problémového jedinca medveďa hnedého na Táľoch, nebolo to v jeho právomoci, ďalej bolo náležite zistené, že o možnej eliminácii problémového jedinca medveďa hnedého rozhodoval generálny riaditeľ Štátnej ochrany prírody SR v zmysle internej smernice. I keď žalobca zo svojej pracovnej pozície dal nesúhlasné stanovisko s odstránením tohto jedinca, automaticky uvedené neznamenalo, že je tým odmietnutá eliminácia problémového jedinca medveďa hnedého na Táľoch. Išlo len o odporúčacie stanovisko, rozhodnutie prináležalo generálnemu riaditeľovi Štátnej ochrany prírody SR. Uvedené zistenie je však v danej veci bez právneho významu, nakoľko tak ako vyplynulo z dokazovania, nepodarilo sa stotožniť jedinca medveďa hnedého vyskytujúceho sa na golfovom ihrisku na Táľoch v lete 2023 s jedincom v prípade, kedy došlo k smrti bieloruskej turistky dňa 15.03.2024, ktorej príčinou smrti bol pád z útesu na tvrdú podložku, kedy utrpela zranenia, ktorým na mieste podľahla predtým, čo ju mal naháňať medveď hnedý. S určitosťou nebolo možné potvrdiť, že išlo o toho istého medveďa. Uvedené zistenia vyplývajú z uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, Obvodné oddelenie PZ Banská Bystrica – západ, Okružná 18, 974 04 Banská Bystrica, Sp.zn. ČVS: ORP-393/OZ-BB-2024 zo dňa 10.07.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.07.2024 a ktoré uznesenie bolo vydané vo veci trestného oznámenia týkajúceho sa podozrenia zo spáchania trestného činu „Všeobecné ohrozenie“ podľa § 285 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v mesiaci jún 2023 bol zaslaný písomný návrh na odstránenie problémového medveďa na Štátnu ochranu prírody SR, na ktorého odstránenie nemal poskytnúť súhlas A. B., ktorý bol zamestnancom Ministerstva životného prostredia SR, následne bolo podľa jeho pripomienok vykonané opakované plašenie tohto problémového medveďa, ktoré však nemalo byť účinné, a tak malo byť opätovne vypracované a predložené nové zdôvodnenie na odstránenie tohto problémového jedinca na golfovom ihrisku Tále, s ktorým mal opätovne A. B. nesúhlasiť, pričom k tomuto názoru sa priklonil aj vtedajší riaditeľ Správy NAPANT A. J., čím takýmto rozhodnutím o neodstránení problémového synantropného medveďa hnedého malo dôjsť k úmrtiu bieloruskej turistky dňa 15.03.2024. Z predmetného uznesenia ďalej vyplynulo, že trestné oznámenie bolo odmietnuté, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania, ani na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

53. Hodnotiaci úsudok žalovaného o zodpovednosti žalobcu za smrť bieloruskej turistky tak nemôže požívať ochranu, lebo vychádzal z nepravdivých, klamlivých skutkových tvrdení, je nedovolenou kritikou, ktorou bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu, do dobrého mena, cti, dôstojnosti, keď bol označený za osobu zodpovednú za smrť iného na základe nepravdivých skutkových tvrdení.

54. Vo vzťahu k výrokom žalovaného o korupcii žalobcu „ ... Bolo 400 dohodárov, ktorých v prvoti platil (patril) aj pán B., kde jednoducho títo dohodári brali peniaze za nič, skôr za protištátnu politickú činnosť v prospech niektorých politických strán, ktoré tu dneska máme. Pretože 400 dohodárov sme sa rozlúčili na Ministerstve životného prostredia ...“, „... Mne je pána B. úprimne ľúto. Je to obyčajný 16 kilový chudák, ktorý jednoducho nejakým spôsobom sa snažil cez svoju neziskovú občiansku organizáciu Barbora, sa nacicať na eurofondy, nacicať sa na prostriedky Ministerstva životného prostredia ...“, „ ...

To, že sa vyjadrím nejakým škaredým spôsobom o niekom, kto si myslí, že za sofistikovaným úsmevom a podvodnou rétorikou zmanipuluje, či výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov o hlásení o problematických medveďoch, čoho sme boli svedkami a dneska vlastne jeho spolupracovníci na Ministerstve životného prostredia potvrdili, že účelovo vymazával aj ním vytvorené excelovské tabuľky o nahláseniach problematických medveďov ...“, „ ... Nehovoril som o obesení konkrétnej osoby, povedal som, ak takýto človek by pôsobil v iných štátoch, kde trestný poriadok umožňuje takéto hrdelné tresty za poškodzovanie národného hospodárstva krajiny, spreneveru finančných prostriedkov ...“, „ ... Naozaj sme videli, že to bolo skôr robené, ako práčka peňazí, nie ako efektívny zásahový tím, čiže môže mi nejaký B., alebo nejaký J. tu rozprávať od nevidím do nevidím, tie svoje fantasmagórie. Skrátka, len oblbovali národ a pchali si vrecká, to bolo celé ...“, „ ... Tento človek, ktorý má momentálne Neziskovú organizáciu Barbora, vypracováva projekty a berie desiatky tisíc eura na úkor občanov Slovenskej republiky a prižívuje sa na štátnom rozpočte a na rozpočte Ministerstva životného prostredia. A. B., pozdravujem ťa z tohto titulu ...“, „ ... Slávny B., bývalý šéf zásahového tímu, ktorý falšuje dôkazy. Falšuje dôkazy pri útokoch medveďa, pri poškodení veci a všetkého čo s tým súvisí ...“ súd konštatuje, že tieto výroky treba považovať za skutkové tvrdenia, pravdivosť ktorých je možné preukázať. Pokiaľ žalovaný týmito výrokmi vypovedá o korupcii žalobcu a netransparentnosti konania žalobcu, bol povinný v konaní svoje skutkové tvrdenia hodnoverným spôsobom preukázať, pokiaľ ide o ich obsah v zmysle ich pravdivosti. Tiež bol povinný pred súdom preukázať, z akého zdroja informácií čerpal pri týchto skutkových tvrdeniach, ako si overil v postavení politika, ústavného činiteľa informácie, z ktorých čerpal pri týchto skutkových tvrdeniach. Žalovaný v tomto smere rovnako neuniesol dôkazné bremeno. Článok I. I. podáva ďalšie trestné oznámenie pre vysoký počet dohodárov na ministerstve, článok I. I. podáva trestné oznámenie. Prekáža mu „abnormálny“ počet dohodárov na envirorezorte, na ktoré žalovaný odkazoval ako na zdroj svojich informácií k daným výrokom, boli zverejnené v TASR dňa 26.07.2024, t.j. po čase výrokov vyhlásených žalovaným, keď ani z rozhovoru Taraba: Na ministerstve sme našli 400 dohodárov, zameškané lehoty aj zabudnutý samopal. Automobilky sa môžu spoľahnúť na moju absolútnu podporu, zverejneného dňa 05.11.2023 na R. nevyplýva informácia, že by žalobca mal popri svojom pracovnom pomere na Ministerstve životného prostredia uzavretú dohodu mimo pracovného pomeru, kde bral peniaze za nič, skôr za protištátnu politickú činnosť. V tomto rozhovore minister I. uviedol, že: „na ministerstve je 400 dohodárov, polovica z nich je platená z europrojektov, čo je v poriadku,“ o druhej polovici uviedol: „sami ešte len zisťujeme, čo tu robili a následne to zverejníme“. „Niektoré veci musia byť dodržané, pretože, ak niekto, kto je zamestnaný na dohodu, vykonáva niečo, čo by mohol vykonávať štátny úradník, tak za to nemôže dostávať inú výplatu. Už mi hovorili o ľuďoch, ktorí tu mali 3 – 4 dohody na jednu osobu a podobne. Už ma takéto veci ani neprekvapujú“. Naopak to bol žalobca, hoci v konaní nemal túto procesnú povinnosť, ktorý predkladal dôkazy o nepravdivosti skutkových tvrdení žalovaného, ktoré tvorili základ týchto výrokov. Že išlo o skutkové tvrdenia, ktoré uvádzal žalovaný v súvislosti so svojimi výrokmi, o tom svedčí tá skutočnosť, že žalobca v konaní dôkazmi preukázal nepravdivosť týchto skutkových tvrdení. Predložil vyjadrenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo dňa 11.03.2024, z ktorého vyplýva, že osobný úrad ministerstva neeviduje v minulosti uzavretú dohodu mimo pracovného pomeru s A. A. B., tiež Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v tomto vyjadrení potvrdilo, že neposkytlo právnickej osobe „Nezisková organizácia Barbora“, so sídlom na Kukučínovej 617/5, 902 01 Pezinok projektový grant/spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v rámci programu OP Životné prostredie, OP Kvalita životného prostredia, SK – KLÍMA/FM EHP a NFM 2014-2021/LIFE PLUS (2017-2013), LIFE (2014-2020) a LIFE (2021-2027) a tak isto ani žiadnu dotáciu zo štátneho rozpočtu. Ani o pravdivosti svojho skutkového tvrdenia, že žalobca falšoval výsledky sčítaní, výsledky jednotlivých zápisov a hlásení o problematických zápisov a hlásení o problematických medveďoch a účelovo vymazával nahlásenia problematických medveďov, neposkytol žalovaný žiadne dôkazy. Z procesného hľadiska bol povinný pravdivosť týchto skutkových tvrdení pred súdom preukázať. V tomto ohľade neuniesol dôkazné bremeno. Oproti tomu žalobca, napriek tomu, že to tiež nebolo jeho procesnou povinnosťou predložil súdu dôkaz vyjadrenie Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky zo dňa 12.03.2024, z ktorého vyplýva, že Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky nemá vedomosť o tom, že by A. A. B. v čase, keď bol pracovníkom Ministerstva životného prostredia SR „účelovo vymazával ním vytvorené excelovské tabuľky o nahláseniach problémových medveďov“, tiež nemá vedomosť o tom, že by A. A. B. ako zamestnanec Ministerstva životného prostredia SR zmanipuloval výsledky genetického výskumu (sčítania) medveďa hnedého v Slovenskej republike.

55. Pokiaľ žalovaný tak pri svojich výrokoch vychádzal z nepravdivých premís, ktorých výsledkom boli znevažujúce hodnotiace úsudky, resp. nepravdivé skutkové tvrdenia, nemožno tieto výroky vyhodnotiť

ako kritiku prípustnú, ale ako neprípustnú, ktorá nemá faktografický, riadne preverený skutkový základ, hoci žalovaný z pozície vysokého ústavného činiteľa mal povinnosť verejnosť pravdivo informovať o ním uvádzaných skutočnostiach. Sporné výroky žalovaného týkajúce sa verejného záujmu síce patria pod ochranu slobody prejavu žalovaného, ktorej však podľa názoru súdu nebolo dôvodné dať prednosť pred ochranou osobnosti žalobcu pri aplikácii a vyhodnotení tzv. testu proporcionality.

56. Zhrnúc vyššie uvedené súd uzatvára, že žalovaný uvedením nepravdivých znevažujúcich výrokov zasiahol do osobnostných práv žalobcu, do jeho občianskej cti, dobrého mena. Hodnotiace úsudky žalovaného o zodpovednosti žalobcu za smrť inej osoby (bieloruskej turistky), skutkové tvrdenia o korupčnom správaní žalobcu a netransparentnom konaní žalobcu navodzujú „trestnosť" takéhoto konania, pričom žalovaný nedisponoval žiadnymi skutočnými informáciami odôvodňujúcimi ktorýkoľvek z jeho výrokov na adresu žalobcu. Žalovaný ako politik nebol oprávnený v rámci slobody prejavu prezentovať nepravdivé skutkové tvrdenia, navyše znevažujúcim, hrubým spôsobom, spôsobom podnecujúcim k nevraživosti a k nenávistným prejavom. Takýto spôsob kritiky, i keď slúžiacej na „politický boj" nemá v demokratickej spoločnosti miesto. Ako súd už dôvodí, či sa niekto dopustil konania, ktoré je trestné (zodpovednosť za smrť iného, korupcia, falšovanie sčítaní, výsledkov, netransparentnosť konania...) nerozhoduje subjektívny náhľad jednotlivca, ale výlučne orgány k tomu z ústavy a zo zákona povolané. V súdenom prípade žalovaný nedisponoval (nepreukázal, že by disponoval) v čase svojich difamačných výrokov informáciami, ktoré by tvorili pravdivý skutkový základ pre vyslovenie úsudkov. Ak názor vybočí z medzí v demokratickej spoločnosti všeobecne uznávaných pravidiel slušnosti, stráca súčasne charakter i korektného úsudku a ako taký sa spravidla ocitá už mimo ochrany slobody prejavu.

57. V súvislosti so súdenou vecou súd konštatuje, že síce sloboda prejavu je základným pilierom demokratickej spoločnosti a judikatúra ESĽP, ako i Ústavného súdu SR jej dáva prednosť pred inými právami až na vymedzené obmedzenia, v ktorej je každému dovolené vyjadrovať sa k verejným veciam a vynášať o nich hodnotové súdy. K veciam verejným nepochybne patrí aj činnosť osôb pôsobiacich vo verejnom živote, ako aj činnosť štátnych zamestnancov a ich kroky v súvislosti s ich pracovnou činnosťou (žalovaný v obrane uvádzal, že kritizoval činnosť verejnej osoby, štátneho zamestnanca Ministerstva životného prostredia SR a Štátnej ochrany prírody). Je pravdou, že tieto činnosti môžu a majú byť verejne posudzované, pričom pri ich kritike platí z princípu demokracie vyplývajúca ústavná prezumpcia, že ide o kritiku dovolenú, v niektorých prípadoch však musí sloboda prejavu ustúpiť. Dôvodom obmedzenia môže byť aj ochrana práv iných, teda aj základné právo na česť, dobrú povesť, na ochranu mena a ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR konkretizované v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

58. Podstatou sporu je teda stret prejavu žalovaného (jeho výrokov) s ochranou cti, dobrého mena žalobcu, dôstojnosti a dobrej povesti žalobcu.

59. Vzhľadom k tomu, že základné podmienky zásahu boli splnené, ako súd už dôvodí vyššie, pristúpil ďalej k preskúmaniu samotných výrokov perspektívou odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO HOVORIL (test proporcionality), i keď na niektoré otázky v dôvodoch rozsudku už uviedol odpoveď.

60. Test proporcionality je založený na troch krokoch. Prvým krokom je test dostatočne dôležitého cieľa, teda či zásah smeruje k cieľu, ktorý je dostatočne dôležitý na ospravedlnenie zásahu, druhým krokom je test nevyhnutnosti, teda či nebolo možné použiť šetrnejší zásah, tretím krokom je test proporcionality v užšom slova zmysle, t.j. test zachovania maxima z obidvoch základných práv.

61. V posudzovanom prípade zásah možno posudzovať za vhodný, pretože umožňuje dosiahnuť legitímny cieľ, ktorým je ochrana iného základného práva, a to práva na zachovanie cti a dobrej povesti a dobrého mena, dôstojnosti žalobcu. Zásah je i nevyhnutný, nakoľko žalobca si svoju osobnosť chráni prostriedkom prípustným, žalobou na ochranu osobnosti.

62. Miera uspokojiteľnosti práva na ochranu osobnosti žalobcu vyplýva tak z odpovedí: KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO HOVORIL:
a/ KTO?
Žalovaný v období prednesenia sporných výrokov bol politikom, poslancom Národnej rady SR a predsedom výboru Národnej rady SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie. Z tejto pozície sa vyjadroval k veciam verejným a to k problematike medveďa hnedého na Slovensku, ku korupčnému

konaniu a k transparentnosti konania štátneho zamestnanca, keď nepochybne ide o veci verejné, verejnosť sa o tieto témy zaujíma a tieto témy sú predmetom verejných debát a diskusií. Niektorým skupinám osôb (typicky politikom a novinárom), možno priznať z hľadiska slobody prejavu privilegované postavenie, resp. vyššiu mieru ochrany tohto práva, pretože plnia zásadnú úlohu pri informovaní verejnosti o veciach verejného záujmu a vytvárajú tak podmienky na kontrolu verejnej moci zo strany verejnosti (rozsudok ESĽP zo 17. decembra 2004 vo veci sťažnosti Tedersen a Baadsgaard proti Dánsku č. 49017/99, bod 71., rozsudok z 25. júna 1992 vo veci sťažnosti Thorgeir Thorgeirson proti Islandu č. 13778/88, bod 63.). Nakoľko však „kritika" obsiahnutá vo výrokoch žalovaného hoc i v postavení politika vychádzala z nepravdivých premís, ktorých výsledkom je znevažujúci hodnotiaci úsudok, resp. skutkové tvrdenie, je potrebné takúto kritiku kvalifikovať ako neprípustnú. Žalovaný v konaní nepreukázal pravdivosť skutkových tvrdení, ktoré tvrdenia vyústili do hodnotiacich úsudkov, tieto boli bez reálneho základu (žalovaný nepreukázal tvrdenia, že žalobca odmietol, zakázal eliminovať medveďa hnedého na Táľoch, nepreukázal, že išlo o toho istého jedinca ako v prípade bieloruskej turistky, nepreukázal, že samotná smrť bieloruskej turistky bola spôsobená medveďom hnedým z Táľov, nepreukázal, že žalobca mal s Ministerstvom životného prostredia SR uzatvorenú dohodu mimo pracovného pomeru a bral peniaze za nič, skôr za protištátnu politickú činnosť, nepreukázal, že žalobca falšoval dôkazy o sčítaní medveďa hnedého...). Sporné výroky žalovaného patria pod zvýšenú ochrany slobody prejavu, avšak nebolo opodstatnené dať jej prednosť pred ochranou osobnosti žalobcu. Žalovaný v konaní nepreukázal, že obsahom jeho výrokov bola kritika žalobcu „dovolená". Súd poukazuje na to, že žalovaný je aktívnym politikom, ktorý už z titulu funkcie poslanca Národnej rady SR (v období výrokov) požíval u značnej časti občanov prirodzenú autoritu, u ktorého sa predpokladá istá morálna vyspelosť, pričom časť verejnosti preberá tvrdenia a názory politikov, poslancov bez ďalšieho ako tvrdenia faktické, úprimné a pravdivé. O to je dôležitejšou povinnosťou takýchto verejne činných osôb, vysokých ústavných činiteľov, politikov, dôsledne si overiť informácie, z ktorých vychádzajú pri svojich úsudkoch o to viac, že nimi ovplyvňujú verejnú mienku. Nemožno tak považovať za legitímne zverejnenie difamačnej informácie o inej osobe, o žalobcovi, i keď pôsobiacej vo verejnom živote, ak nebolo preukázané, že existovali rozumné dôvody pre spoliehanie sa na pravdivosť difamačnej informácie, a ak nebolo preukázané, že boli podniknuté kroky na overenie pravdivosti takejto informácie zo strany žalovaného. Žalovaný v konaní nepredložil žiadne dôkazy, že si informácie, z ktorých vychádzal pri výrokoch overil pred ich zverejnením. Ním predložené články boli zverejnené väčšinou v čase po jeho sporných výrokoch a navyše z obsahu ani jedného z nich nemohol tento rozumne vyvodiť reálny základ pre svoje výroky vo vzťahu k žalobcovi. Tieto články neobsahujú totiž informácie, ktoré by predstavovali reálny základ pre sporné výroky žalovaného vo vzťahu k žalobcovi. Naopak bol to žalobca, ktorý v konaní preukazoval nepravdivosť informácií, z ktorých žalovaný vychádzal pri sporných výrokoch. Z odpovede na predmetnú otázku má súd za to, že záujem žalobcu na ochrane osobnosti pred záujmom žalovaného na ochrane slobody jeho prejavu prevážil.

b/ O KOM?

Hranice prípustnej kritiky vo vzťahu k štátnym zamestnancom pri výkone ich právomocí môžu byť v niektorých prípadoch širšie, ako u ostatných jednotlivcov. Nie je však možné dovoliť, že sa štátni zamestnanci vedome vystavujú kontrole každého slova a konania do takej miery ako politici a že by mali byť pri kritizovaní ich postupov posudzovaní rovnako ako politici. Na to, aby štátni zamestnanci mohli riadne plniť svoje úlohy, musia požívať dôveru verejnosti a za týmto účelom sa môže javiť ako nevyhnutné ich počas výkonu ich právomocí chrániť pred urážlivými a agresívnymi slovnými útokmi (rozhodnutie ESĽP vo veci Lešník proti Slovensku z 11. marca 2003, sťažnosť č. 35640/97). Stupeň dovolenej kritiky sa mení podľa charakteristiky adresáta. Hranice akceptovateľnej kritiky sú nastavené najširšie u politikov, najužšie u „bežných" občanov (rozsudok ESĽP z 8. júla 1986 vo veci sťažnosti Lingens proti Rakúsku č. 9815/82, bod 42., rozsudok z 9. januára 2007 vo veci sťažnosti Kwiecień proti Poľsku č. 51744/99, bod 52.). Nevyhnutnou stránkou výkonu verejnej funkcie je teda nutnosť väčšej miery tolerancie k negatívnym postojom alebo hodnoteniam, ktorým sa osoba verejne činná vystavuje prijatím tejto funkcie. Žalobca bol štátnym zamestnancom Ministerstva životného prostredia SR od roku 2022 alebo 2023 do konca februára 2024 a štátnym zamestnancom Štátnej ochrany prírody od roku 2019 do roku 2022. Na Ministerstve životného prostredia SR pracoval ako referent, ktorý mal na starosti agendu, ktorá sa týkala spravovania národných parkov, ktorej súčasťou bola aj evidencia výskytu medveďa hnedého na Slovensku, ktorú metodicky založil na platforme Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. U Štátnej ochrany prírody do jeho kompetencie patrila koordinácia zásahových tímov na ochranu medveďa hnedého. I keď sporné výroky žalovaného smerovali k činnosti žalobcu v pozícii štátneho zamestnanca, teda osoby verejnej, ktorej činnosť a konanie je predmetom verejného záujmu a verejnej kritiky, keď tak žalobca bol nútený prijať vyšší stupeň kritiky na túto

svoju činnosť, nie však najvyšší, ako je to u politikov a najvyšších ústavných činiteľov. Nebol tak povinný „bezbreho“ sa podrobiť nedovolenej kritike bez reálneho (skutkového) základu vychádzajúceho z nepravdivých informácií. Na vysoko postaveného ústavného činiteľa, akým je žalovaný, sú kladené zvýšené nároky na presnosť a primeranosť jeho výrokov, i keď kritizuje verejne činnú osobu (nález ÚS ČR, Sp.zn. I. ÚS 453/03). Žalovaný pri svojich výrokoch nielenže ich uviedol nepresne, ale i difamačne s cieľom zneuctiť žalobcu, keď sporné výroky treba vykladať v kontexte celého prejavu žalovaného predneseného v spojitosti s týmito výrokmi „... je to obyčajný 16 kilový chudák...“, „... zmrd...“, „... že za sofistikovaným úsmevom a podvodnou rétorikou zmanipuluje, či výsledky sčítaní...“, „... prostred futbalového zápasu by vypratali štadión cez prestávku, postavili kôl a takéhoto človeka by obesili, doslovne a do písmena obesili...“, „... potom by pohrabličkovali, tu mŕtvolu by niekde rozprášili v mori...“. Žalobca pritom nebol politikom, i keď verejne činnou osobou, pričom vzhľadom na „útočnosť“ spojenú s výrokmi žalovaného súd je názoru, že slobode prejavu žalovaného nemožno dať prednosť na úkor ochrany osobnostných práv žalobcu. Hodnotiaci úsudok, bez akéhokoľvek faktického podkladu síce môže byť prehnaný (ESĽP De Hanes a Gijsels proti Belgicku (1997) a Oberschlick proti Rakúsku (1997)), ale oproti tomu verejne šírené stanovisko by zásadne nemalo vybočiť z medzí demokratickej spoločnosti všeobecne uznávaných pravidiel slušnosti, lebo tým stráca charakter korektného úsudku (ÚS nález III. ÚS 359/96). Navyše inkriminovaný výrok (zodpovednosť za smrť bieloruskej turistky) sa nepochybne týkal žalobcu, žalobca v celom kontexte výroku bol označený priezviskom, pričom tento výrok bol objektívne spôsobilý svojim obsahom vyvolať negatívny zásah do osobnostnej sféry žalobcu, nakoľko žalobca bol v súvislosti s touto údajnou zodpovednosťou za smrť bieloruskej turistky označený orgánmi činnými v trestnom konaní za osobu podozrivú (uznesenie OR PZ v Banskej Bystrici, Sp.zn. ČVS: ORP-393/02-BB-2024 zo dňa 10.07.2024). Nebolo pri ustálení prednosti ochrany osobnosti žalobcu pred ochranou slobody prejavu žalovaného súdom opomenuté, že výroky žalovaného boli predostreté širokej verejnosti. Pre nedovolenú kritiku žalovaného vo vzťahu k žalobcovi nemožno nájsť žiadne zdôvodnenie, preto je kritika, i keď išlo o verejného činiteľa, neprimeraná. Všeobecne síce platí, tak ako poukazoval žalovaný, že nadsadené a preháňajúce názory a dokonca názory urážajúce, ak sú predmetom, resp. prednesené vo verejnej debate, či politickej debate, sú názory zásadne ústavne chránenými, ale aby hodnotiaci úsudok nevybočil z medzí ústavnosti a ochrany v rámci slobody prejavu, všeobecne sa vyžaduje, aby mal určitý základ. Nepravdivé tvrdenia žalovaného o zodpovednosti žalobcu za smrť bieloruskej turistky, tiež obviňujúceho z netransparentnosti konania a z možnej korupcie v rámci postavenia štátneho zamestnanca, nemôže podľa názoru súdu požívať súdnu ochranu ani v prípade, že kritika smerovala k činnosti žalobcu ako verejného činiteľa, štátneho zamestnanca. Súd zdôrazňuje, že je pritom potrebné a nevyhnutné vyhodnotiť celý prejav žalovaného, nielen jednotlivý výrok alebo vetu vytrhnutú z kontextu celého prejavu žalovaného. Súd po zhodnotení uvedenej odpovede mal za to, že je dôvodné uprednostniť ochranu osobnostných práv žalobcu pred ochranou slobody prejavu žalovaného.
c/ ČO BOLO OBSAHOM NAMIETANÝCH VÝROKOV? ČOHO SA NAMIETANÉ VÝROKY TÝKALI?
V prípade otázok verejného záujmu je poskytovaná zvýšená ochrana vyhľadávaniu a rozširovaniu súvisiacich informácii a myšlienok. K otázkam verejného záujmu v prvom rade patrí aj informovanie o činnosti štátnych orgánov, ako aj osôb, ktoré ich prezentujú, teda osôb pôsobiacich vo verejnom živote. Obsahom namietaných výrokov boli nepochybne veci verejného záujmu (informácie o činnosti žalobcu v rámci environmentálnej politiky o ochrane medveďa hnedého na Slovensku, informácie ohľadne transparentnosti činnosti žalobcu v ponímaní korupcie), pričom ústavný súd už v tejto súvislosti zdôraznil, že nespochybniteľným právom verejnosti je takéto informácie prijímať, resp. dostať (I. ÚS SR 352/2011). Tieto otázky „môžu a majú byť verejne posudzované“ (IV. ÚS 302/2010, tiež nález Ústavného súdu Českej republiky Sp.zn. I. ÚS 453/03). Na druhej strane verejnosť má právo na pravdivé informácie, o to viac, ak sú poskytované vysokým ústavným činiteľom, ktorého názory ovplyvňujú verejnú mienku. Preto sa kladie dôraz u takýchto osôb na overenie si informácií, resp. ich pravdivosti, z ktorých pred verejnosťou vyvodzujú hodnotiace úsudky. Pri kritike verejnej záležitosti, ako bola v predmetnej veci záležitosť environmentálnej politiky a transparentnosti činnosti žalobcu vykonávanej žalobcom ako verejne pôsobiacou osobou platí z hľadiska ústavnej prezumpcie, že ide o kritiku dovolenú. Avšak aj v takomto prípade sloboda prejavu osoby kritizujúcej môže byť obmedzená rozhodnutím súdu. Je to v prípade, keď osoba dotknutá preukáže, že kritika nebola vyslovená v dobrej viere, alebo nešlo o „fair“ kritiku (NS ČR 30Cdo 2230/2010). K otázke zverejňovania kritických údajov je však potrebné ďalej konštatovať význam toho, či sa zakladajú na pravdivých informáciách, ďalej či forma ich verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom výkonu kritiky, resp. či primárnym cieľom kritiky nie je zneuctenie danej osoby (NS ČR 30Cdo 2563/2009). V súdenej veci súd dospel k záveru, že žalovaný pri výrokoch kritiky, ktorými kritizoval veci verejné, túto kritiku nevyslovil v dobrej viere, nešlo o žiadnu bezprostrednú kritiku nasledujúcu po činnosti žalobcu,

ale žalovaný vo výrokoch kritizoval činnosť žalobcu, jeho konanie s určitým, i keď nie s veľkým odstupom času, dokonca to bolo v období, keď žalobca už nepôsobil ako štátny zamestnanec na Ministerstve životného prostredia SR, ani v Štátnej ochrane prírody. Kritické výroky žalovaného tak neboli žiadnou priamou reakciou na činnosť žalobcu ohľadne týchto verejne diskutovaných tém, pričom v tomto prípade formou presiahol určitú prípustnú kritiku takou mierou (schvaľoval násilné vysporiadanie sa s inými názormi), ktorej v demokratickej spoločnosti nepatrí ochrana na úkor ochrany osobnosti žalobcu. Súd zdôrazňuje, že rozhodné bolo i posúdiť kritérium úmyslu, cieľa a motívu výrokov žalovaného „... je to obyčajný 16 kilový chudák...“, keď ich cieľom bolo zhanobiť žalobcu (žalovaný popisoval výzor žalobcu, jeho telesné vlastnosti, ktoré žiadnym spôsobom nesúviseli s kritikou environmentálnej politiky a transparentnosťou konania žalobcu). Žalovaný navyše ako aktívny politik v inkriminovanej dobe v porovnaní so žalobcom disponoval širokými možnosťami na prezentáciu svojich názorov a myšlienok, oproti tomu žalobca takéto možnosti nemal. Ústavný súd síce zdôrazňuje vo svojej judikatúre, že v otvorenej demokratickej spoločnosti majú nárok na ochranu nielen informácie a myšlienky neutrálneho rázu, ale aj tie, ktoré urážajú, šokujú, avšak aj tieto majú svoje hranice. Súd sa nestotožňuje ani s názorom žalovaného, že vo vzťahu k hodnotiacim úsudkom znevažujúcim osobu žalobcu (príkladom popisom jeho telesných vlastností) sú tieto karikatúrou, nakoľko i karikatúra musí spočívať na reálnom základe, hoci minimálnom a mala by mať súvis s vecou, ktorá je predmetom „vlastnej“ kritiky. Súd je z uvedeného dôvodu názoru, že žalovanému je potom v odpovedi na túto otázku dôvodné odobrať právo ochrániť slobodu prejavu na úkor ochrany osobnosti žalobcu. Telesné vlastnosti žalobcu žiadnym spôsobom nesúviseli so záujmom verejnosti v inkriminovanej dobe na verejne diskutovanej téme súvisiacej s ochranou medveďa hnedého na Slovensku, a napokon ani s korupčným správaním žalobcu.

d/ KDE BOLI NAMIETANÉ VÝROKY UVEREJNENÉ?

Vo všeobecnosti platí, že čím je vyššia miera publicity, tým vyššia je aj miera ochrany osobnostných práv. Sporné výroky žalovaného tento prednášal opakovane na statuse FB profilu F. B. (16.03.2024), na tlačovej konferencii v Liptovskom Mikuláši (17.03.2024), v relácií Dopoludnie na InfoVojne s Adriánom (19.03.2024), v rozhovore pre Startitup (dňa 01.03.2024), v rozhovore v relácií Interview: 24 (25.04.2024), v relácií Face to Face s N. O. (15.05.2024), na youtube kanáli, v rozhovore na profile K. L. vystupujúceho pod prezývkou K. J. DKX na youtube kanáli (31.05.2024), keď z predmetných rozhovorov so žalovaným príspevky zverejnili mnohé printové a elektronické média s celoštátnou pôsobnosťou, príkladmo Denník Postoj (článok zo dňa 05.05.2024), ktorý článok bol zverejnený pod názvom „Týždenný výber šéfredaktora – Keď zelené hoaxy o medveďovi zabíjajú“.

V súvislosti s obsahom príspevkov a videí na sociálnych sieťach súd považuje za opodstatnené poukázať na to, že internet je jedinečným prostredím umožňujúcim s relatívne nízkymi nákladmi vytvárať a publikovať rôzne názory, ako ich aj šíriť pomerne širokému publiku. S rozšírením komunikácie prostredníctvom moderných informačných technológií sa súdy čoraz častejšie zaoberajú zákonnosťou prejavov aj z pohľadu občianskeho práva. Základné princípy, v zmysle ktorých je prípustné obmedzenie slobody prejavu, sú rovnaké, ako pri prejavoch uskutočnených mimo online priestor. Komunikácia na internete sa stala účinným marketingom využívaným politikmi na prezentovanie svojich myšlienok, názorov. Difamačné výroky žalovaného odzneli pre širokú verejnosť, a to opakovane, a keďže ich prezentoval žalovaný v pozícií vysokopostaveného politika, ktorého názory a myšlienky ovplyvňujú verejnosť, je nepochybné, že napadnuté výroky mali vysokú mieru sledovanosti a publicity. Z uvedeného hľadiska možno potom konštatovať, že k zásahu do osobnosti žalobcu týmito výrokmi došlo v širokom priestore, s celoštátnou pôsobnosťou. Tým bol daný široký priestor na zásah do osobnostných práv žalobcu. Je preto možné konštatovať, že zaznamenali širokú odozvu.

e/ KEDY BOLI NAMIETANÉ VÝROKY UVEREJNENÉ?

Skutočnosť, že ide o otázku verejného záujmu, môže v niektorých prípadoch závisieť aj na plynutí času. Túto povahu môže určitá otázka plynutím času získať alebo stratiť (IV. ÚS 492/2012). Žalovaný predniesol inkriminované výroky v období, keď žalobca už nebol štátnym zamestnancom, nebol zamestnancom ani Ministerstva životného prostredia SR, ani zamestnancom Štátnej ochrany prírody. Inkriminované výroky predniesol dňa 16.03.2024, 17.03.2024, 19.03.2024, 01.03.2024, 25.04.2024, 31.05.2024 a 15.05.2024, výrok v súvislosti s korupčnou činnosťou žalobcu ohľadne Neziskovej organizácie Barbora aj v roku 2022. Inkriminované výroky žalovaného neboli bezprostrednou reakciou, boli vopred pripravené, nenadväzovali na žiadne vyjadrenia žalobcu v oblasti danej verejnej témy, keď treba zdôrazniť, že boli opakované, útočné, navyše v období (okrem roku 2022) prednesené žalovaným, keď žalobca už nemal postavenie štátneho zamestnanca, ale súkromnej osoby kedy už nemal vytvorený taký priestor v médiách, aby mohol oponovať výrokom žalovaného. Tieto skutočnosti súd vyhodnotil v prospech ochrany práv žalobcu oproti ochrane slobody prejavu žalovaného.

f/ AKO BOLI INFORMÁCIE V NAMIETANÝCH VÝROKOCH FORMULOVANÉ?

Naposledy zostáva zodpovedať poslednú z čiastkových otázok, ktorá sa vzťahuje na spôsob, akým boli predmetné informácie podané. Z hľadiska tohto kritériá treba vziať do úvahy judikatúru ESĽP v zmysle ktorej treba pri posudzovaní limitov slobody prejavu starostlivo rozlišovať medzi faktami a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy (Lingens v. Rakúsko, Feldek v. Slovenská republika). Aj keď hodnotiaci úsudok vzhľadom na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu (Jerusalem v. Rakúsko, rozsudok z 27.2.2001). V danom prípade boli vo výrokoch žalovaného informácie týkajúce sa žalobcu uverejnené formou faktov, z ktorých žalovaný vyvodil hodnotiaci úsudok. Súd v dôvodoch tohto rozsudku už zaujal názor, ktoré z výrokov žalovaného sú hodnotiacimi úsudkami a ktoré informácie sú skutkovými tvrdeniami. V plnej miere na tento názor odkazuje. Žalovaný v konaní žiadnym dôkazom nepreukázal, že žalobca zakázal eliminovať medveďa hnedého, ktorý sa vyskytol v lete v roku 2023 na Táľoch, tiež nepreukázal, že išlo o toho istého medveďa, po útoku ktorého v marci 2024 spadla z útesu bieloruská turistka a že príčina jej smrti bol útok tohto medveďa, čo sú fakty overiteľné, a napokon ich nepravdivosť v konaní bola žalobcom preukázaná, nepreukázal ďalej žalovaný ani fakt, že žalobca popri pracovnom pomere mal na Ministerstve životného prostredia SR uzatvorenú dohodu mimo pracovného pomeru, kde bral peniaze za nič, skôr za protištátnu politickú činnosť, nepreukázal ani skutkové tvrdenie a jeho pravdivosť, že žalobca falšoval excelovské tabuľky o sčítaní a hlásení problematických medveďoch, ani skutkové tvrdenie, že Nezisková organizácia Barbora poberala finančné prostriedky od Ministerstva životného prostredia, čo sú fakty overiteľné, pokiaľ ide o ich pravdivosť.

63. V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade uviesť, že pri zverejnení informácií difamačného charakteru nemožno správanie toho, kto takéto informácie šíri, považovať za legitímne v prípade, že tento nepreukáže, že mal rozumné dôvody spoliehať sa na pravdivosť difamačnej informácie, ktorú šíril, a ďalej, ak preukáže, že podnikol dostupné kroky na to, aby si overil pravdivosť informácie, a to v miere a intenzite, v ktorej mu bolo overenie prístupné, a konečne pokiaľ sám nemal dôvod neveriť, že difamačná informácia je nepravdivá. Zverejnenie takejto informácie nemožno považovať za rozumné, ak si šíriteľ informácie neoverí jej pravdivosť otázkou voči osobe, ktorej sa informácia týka, a nezverí jej stanovisko s výnimkou nemožnosti takéhoto postupcu alebo tam, kde to nebolo nutné (Rozhodnutie Snemovne lordov z 28.10.1999 vo veci Reynolds v. Times News Papers Limited citované v Náleze Ústavného súdu Českej republiky Sp.zn. I. ÚS 453/03).

64. Pre zváženie legitímnosti zverejnenej informácie je dôležité rovnako skúmať motív toho, kto informáciu zverejňuje. Legitimitu zverejnenej informácie nemožno vyvodiť zo skutočnosti, že motívom bolo poškodiť osobu informáciou, ktorej sám šíriteľ neveril, pokiaľ ju poskytol bezohľadne bez toho, aby sa staral, či je pravdivá, alebo nie (Nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 453/03).

65. Iba kritiku konania verejných osôb, ktorej úplne chýba vecný základ a pre ktorú nemožno nájsť žiadne zdôvodnenie je potrebné považovať za kritiku neprimeranú. Pritom je potrebné vždy hodnotiť celý prejav, nikdy nemožno posudzovať iba jednotlivý vytrhnutý výrok alebo vetu (opätovne Nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 453/03).

66. Posudzované výroky ako súd už dôvodí sú kombináciou skutkových tvrdení a (pridružených) hodnotiacich úsudkov. Sporná v konaní bola práve pravdivosť skutkových tvrdení žalovaného vedúcich k jeho názorom, myšlienkam o zodpovednosti žalobcu za smrť bieloruskej turistky, a o jeho korupčnom správaní.

67. Ako už bolo vyššie súdom uvedené, oprávnenosť kritiky majúca povahu skutkových tvrdení závisí v zásade na ich pravdivosti. Ešte pred tým, než ako niekto prednesie skutkové tvrdenia, ktoré sú spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv inej osoby, by mal tento vyvinúť určité primerané úsilie s cieľom zistenia, či ním prezentované výroky sú pravdivé, o to viac, keď ide o politika. Miera tohto úsilia sa pritom môže líšiť v závislosti na tom, nakoľko závažný je hroziaci zásah do osobnostných práv dotknutej osoby alebo v závislosti na osobe autora výroku. Uvedené sa však týka len skutkových tvrdení, o ktorých správnosti je ich autor presvedčený, teda nie na vedomé šírenie nepravdy.

68. V súdenej veci žalovaný nepredložil žiadne relevantné dôkazy, z ktorých by vyplynulo, že sa dôvodne mohol spoliehať na informácie, ktoré o žalobcovi zverejnil. Za danej situácie je potom súd názoru, že tento nevyvinul primerané úsilie s cieľom zistenia pravdivosti prezentovaných výrokov. Nie je pravdou,

že by žalovaný neformuloval svoje výroky, resp. fakty ako nejednoznačné pojmy „pravdepodobne“ a podobne, vyhlásenia formuloval ako fakt, kedy neumožnil, resp. nevytvoril priestor na vytvorenie vlastných úsudkov verejnosťou, pred ktorou výroky prezentoval, ako i priestor k verejnej diskusii. Od každého, kto uverejňuje takéto výroky je potrebné očakávať, že vyvinie primerané úsilie smerujúce na to, aby sa nedopúšťal zbytočných dezinformácii, či dokonca neprávd, a že starostlivo zváži, či správanie iného označí buď priamo za protiprávne alebo nesprávne, resp. či priamo obviní iného z nezákonnej činnosti, alebo len prispieva k diskusii o možnom podozrení z korupčného správania, či inej nezákonnej činnosti. Vymedzené tvrdenia vo výrokoch žalovaného sú zavádzajúce, žalovaný nepreukázal pravdivosť týchto tvrdení, naopak žalobca v konaní vyvrátil, že tieto tvrdenia sú pravdivé. Tým súd dospel k záveru, že v kontexte celých výrokov žalovaný vykonal neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu. Žalovaný neprodukovaním dôkazov neuniesol dôkazné bremeno, že vyvinul primerané úsilie na overenie si pravdivosti informácií, z ktorých vyvodzoval úsudky. Nevytvoril tak priestor, aby úsudok na verejné veci si vytvoril ten, komu informácie boli adresované.

69. Na základe odpovedí v rámci testu proporcionality súd dospel k záveru, že je dôvodné poskytnúť žalobcovi ochranu jeho osobnostným právam a dať prednosť tejto ochrane pred ochranou slobody prejavu žalovaného.

70. Nakoľko žalovaný výrokmi zasiahol do osobnostných práv žalobcu chránených čl. 19 ods. 1 Ústavy a § 11 Občianskeho zákonníka, do jeho osobnej cti, dobrej povesti, mena, ľudskej dôstojnosti uložil povinnosť žalovanému žalobcovi doručiť vlastnoručne podpísané písomné ospravedlnenie znenia uvedeného vo výroku tohto rozsudku. Túto povinnosť žalovanému uložil podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

71. Žalobca mal za to, že zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je postačujúce, nakoľko výrokmi žalovaného bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť, vážnosť v spoločnosti, preto požadoval žalobou i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 15.000,- Eur.

72. Žalobca pri požadovaní tohto nároku mal za to, že samotné ospravedlnenie nie je dostatočnou satisfakciou, vzhľadom na opakované a systematické útoky zo strany žalovaného. Výroky žalovaného vzhľadom na ich charakter obvinenia zo závažnej trestnej činnosti, ktoré bolo naviac sprostredkované verejnosti masovokomunikačnými prostriedkami zasiahli do jeho práva na česť, dôstojnosť a to mimoriadne závažným spôsobom. Poukázal na to, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov je objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zistenie, či by za konkrétnej situácie, za ktorej neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby. Vzhľadom na v žalobe opísanú intenzitu, rozsah a trvanie zásahu mal za to, že každý jeden občan by v jeho situácií a v jeho postavení pociťoval ujmu, ktorá mu v dôsledku takéhoto zásahu vznikla, ako obzvlášť závažnú. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR Sp.zn. 1Co/15/1997, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR č. 3/2000, strana 25, kde Najvyšší súd SR uviedol „obvinenie z trestnej činnosti je mimoriadne závažným zásahom do práva na ochranu osobnosti a podľa judikatúry navyše každé nepravdivé obvinenie z trestnej činnosti zakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch“. Podotkol, že obdobný právny záver zaujal aj Najvyšší súd Českej republiky vo svojom rozsudku z 12.10.2006, Sp.zn. 30 Cdo/2232/2006, kde tento uviedol, že ak konkrétna fyzická osoba prezentovaná aspoň niektorým z jej charakteristických znakov (...) je spájaná aj nedopatrením s kritizovanou alebo odcudzovanou činnosťou (...) ide spravidla o zásah do práva na česť a dôstojnosť takejto osoby. Pokiaľ potom zároveň dôjde k takémuto zásahu verejným publikovaním, napríklad v celoštátnej tlači, takýto zásah bude spravidla objektívne spôsobilý znížiť dôstojnosť, resp. vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti v značnej miere.

73. Žalovaný namietal, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by jeho povesť bola zásadne poškodená jeho výrokmi, najmä, keď išlo o verejnú a politickú tému, u ktorej hranice prípustnej kritiky sú širšie. Mal za to, že tento nárok žalobca nepreukázal žiadnym dôkazom.

74. Ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je právnou úpravou, zmyslom ktorej je odstránenie následkov zásahu do práv na ochranu osobnosti a nie „finančné odškodnenie“. Poskytnutie satisfakcie podľa ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy vtedy, ak skutočne nastali na strane osoby, do práv ktorej bolo zasiahnuté, následky najmä v podobe zníženia dôstojnosti v spoločnosti

v prejave, ktorý možno označiť ako zníženie v značnej miere alebo zníženie vážnosti v spoločnosti v podobe, ktorú je možné označiť ako zníženie v značnej miere. Aj vtedy, ak sú uvedené predpoklady naplnené, je možné priznať satisfakciu v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch iba vtedy, ak morálna satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa javí ako nepostačujúca. V súvislosti s poskytnutím primeraného zadosťučinenia vo väzbe na poskytnutie nemajetkovej ujmy v peniazoch súd zdôrazňuje, že pre vyhovenie žalobe na poskytnutie morálnej satisfakcie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka stačí, ak zásah bol spôsobilý spôsobiť ujmu na právach chránených ustanoveniami § 11 a nasledujúcimi Občianskeho zákonníka. Na rozdiel od toho, priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch (peňažnej satisfakcie) vyžaduje, aby v konaní boli preukázané aj negatívne následky daného zásahu. Nestačí teda iba možnosť takýchto následkov.

75. Aplikácia ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vychádza z dvoch základných funkcií, ktorými sú:
1. satisfakčná funkcia
2. preventívna funkcia.
Aplikačná prax považuje za nespornú a prioritnú satisfakčnú funkciu, za ktorou je optimálne vyváženie a zmiernenie následkov zásahu, hoci nemajetkovú ujmu vo všeobecnosti nemožno exaktne stanoviť ako odškodnenie za nemajetkovú ujmu ale touto je možné iba zmierniť dôsledky zásahu. Zložitejšie je určenie peňažnej náhrady vo vzťahu k naplneniu prevenčnej funkcie, teda nástroja, ktorý má plniť predovšetkým prevenčnú funkciu vo vzťahu k osobe, ktorá zasiahla do práv, ale aj funkciu tzv. generálnej prevencie, vo vzťahu k neurčitému okruhu možných rušiteľov osobnostných práv. Z prevenčnej funkcie teda vyplýva, že súdy by mali predovšetkým zvažovať okolnosti na strane rušiteľa, jeho subjektívnu stránku, a to najmä príčiny, ktoré viedli rušiteľa k zásahu, jeho intenzitu, trvanie, možnosť recidívy a podobne. Na druhej strane však priznaná náhrada nemôže znamenať neprimerané obohatenia a znamenať likvidačné dôsledky pre pôvodcu zásahu, znamenajúcu odradiť od výkonu ústavného práva, najmä slobody prejavu. V prípade satisfakcie vo forme priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je možné vo všeobecnej rovine v zmysle judikatúry vyžadovať posúdenie najmä otázok, ktorými sú zhodnotenie výnimočnosti aplikácie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch so zreteľom na to, v uvedenej náhrade ide iba o čiastkový (jeden) prostriedok ochrany vznikajúci iba za predpokladu, že ostatné prostriedky sa javia ako nedostatočné, posúdenie, či zásah do osobnosti možno označiť ako zásah uskutočnený v značnej miere, teda posúdenie celkového prípade aj posúdenie jednotlivých okolností prípadu, ďalej či ide o nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla v osobnej sfére dotknutej osoby, ktorú táto osoba objektívne pociťovala vzhľadom na intenzitu, trvanie zásahu, rozsah pôsobenia zásahu. Všetky tieto otázky je potrebné skúmať najmä vo vzťahu ich proporcionality.

76. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch teda predpokladá naplnenie radu zákonných podmienok, ktoré súčasne musia byť skutočne známe a pre daný prípad individualizované. Určujúcim je okrem iného predovšetkým zistenie, že v konkrétnom prípade ide o nemajetkovú ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby, ktorú táto fyzická osoba objektívne najmä vzhľadom k povahe, intenzite, trvania a rozsahu pôsobenia nepriaznivého následku môže pociťovať a prežívať ako závažnú (rozsudok NS ČR Sp.zn. 30 Cdo 1084/2010). Treba zdôrazniť, že o zníženie dôstojnosti postihnutej fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere pôjde v prípade takého zásahu, ktorý by vzhľadom na jeho intenzitu, rozsah, trvanie a dopady vedúce k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti pociťoval ako závažný každý, kto by sa ocitol na mieste a v postavení dotknutej osoby. Vo vzťahu k závažnosti vzniknutej ujmy je súd povinný prihliadnuť i na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to na strane osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (R 29/2001).

77. Súd pri rozhodovaní, či žalobcovi je dôvodné priznať popri ospravedlnení i relutárnu náhradu vychádzal zo zistenia, že žalovaný inkriminovanými výrokmi závažne a v značnej miere zasiahol do osobnostných práv žalobcu, do jeho dôstojnosti, občianskej cti a dobrého mena, kedy vzhľadom na intenzitu, rozsah, trvanie a dopady vedúce k zníženiu dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti by takúto mieru zásahu pociťoval každý, kto by sa ocitol na mieste a v postavení žalobcu.

78. Predovšetkým významným faktorom, ktorý súd zohľadnil pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy bolo zistenie, že inkriminované výroky žalovaného a s nimi súvisiace klamlivé skutkové tvrdenia, ktorými došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu boli zverejnené prostredníctvom médií, keď uvedené znamená, že takýto zásah mal širokú publicitu a preto v tomto prípade je opodstatnené zo strany žalobcu uplatňovanie aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa platnej judikatúry, ak k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dôjde v médiách, treba vychádzať zo skutočnosti, že zásah mal širokú publicitu a preto v takýchto prípadoch je opodstatnené uplatňovanie aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. K zverejneniu inkriminovaných výrokov žalovaného došlo formou článkov, rozhovorov, reportáží, tlačovej konferencie odvysielanej televíziou, teda k zverejneniu došlo prostredníctvom viacerých printových a elektronických médií s celoštátnou pôsobnosťou. Vo všeobecnosti platí, že čím je hromadnejšie distribuovaná kritika, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. Televízia a internet ako elektronické médium sú pritom posudzované prísnejšie, než napríklad tlač s celoslovenskou pôsobnosťou. Inkriminované výroky žalovaný vyriekol verejne a boli predostreté širokej verejnosti najmä prostredníctvom internetových kanálov, t.j. boli šírené s celoštátnou pôsobnosťou. Ich rozširovanie nebolo možné obmedziť, navyše zostávajú trvalo uložené na internetových portáloch médií, ktorými boli šírené. Týmto bolo závažným spôsobom zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu výrokmi žalovaného. Nebolo dôvodné opomenúť i tú skutočnosť, že výroky žalovaného, ktorý je politikom, v rozhodnom období poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, majú široký vplyv na verejnosť, ktorá však predpokladá, že pokiaľ prijíma informácie od osoby v takomto postavení, že sú tieto informácie pravdivé a dôveryhodné, resp. overené z dôveryhodných zdrojov. Informácie od takejto osoby majú významný vplyv na vytváranie mienky širokej verejnosti. O to je preto väčší zásah takýmito informáciami, resp. nepravdivou kritikou do osobnostných práv žalobcu, a tým je závažnejšia jeho ujma odôvodňujúca priznanie nároku na nemajetkovú ujmu.

79. Ďalšie dôležité kritérium, ktoré súd zohľadnil pri rozhodovaní o relutárnej náhrade bolo zistenie, že žalobca po inkriminovaných výrokoch, až na jeden prípad, kedy vyvracal tvrdenia žalovaného o jeho zodpovednosti za smrť bieloruskej turistky v Denníku „Štandard“, nemal možnosť prostredníctvom médií sa vyjadriť ku kritike žalovaného vo vzťahu k jeho profesijnej činnosti vo vzťahu k jeho korupčnému správaniu a netransparentnej činnosti. Tým možno vnímať zásah do jeho osobnostných práv inkriminovanými výrokmi žalovaného za závažný, nakoľko žalobca nedisponoval možnosťou reagovať najmä na difamačnú kritiku jeho osoby v súvislosti s jeho činnosťou, ktorá nepochybne je predmetom verejného záujmu.

80. Súd zdôrazňuje, že i v prípade hodnotových úsudkov je potrebné posúdiť ich primeranosť vo vzťahu ku kritizovanej skutočnosti (rozsudok ESĽP Jerusalem proti Rakúsku z 27. februára 2001 č. 26958/95). Existuje teda rozdiel medzi používaním ostrých alebo drsných výrazov, ktoré však vychádzajú z kritizovaného skutkového základu a sú primerané cieľom kritiky alebo kritizovaným skutočnostiam na jednej strane a samozrejme vulgarizmami alebo urážkami na strane druhej. I keď teda platí prezumpcia ústavnosti hodnotových úsudkov, aj tieto majú svoje limity dané prílišnou expresivitou, ktorá „zjavne prekračuje hranice slušnosti“ (Nález ÚS ČR IV. 1511/13). Slobodu prejavu, ktorá zahŕňa aj slobodu kriticky sa vyjadrovať k verejným záležitostiam treba však odlišovať od paušálneho hanlivého označovania konkrétnej osoby. Judikatúra zastáva názor, že sloboda prejavu by nemala viesť k tomu, aby sa akákoľvek osoba vrátane verejných činiteľov účelovo zosmiešňovala v očiach verejnosti. Súd už v dôvodoch svojho rozsudku uvádza, že hodnotiaci súd nemožno nijako dokazovať, ale je potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivých informáciách, či je forma jeho verejnej prezentácie primeraná a či zásah osobnostných práv nie je nevyhnutným sprievodným javom výkonu kritiky, t.j. či primárnym cieľom kritiky nie je očierniť a znevážiť dotknutú osobu (Nález Ústavného súdu ČR Sp.zn. IV. ÚS 146/2004).

81. Žalovaný tým, že žalobcu označoval v súvislosti so svojimi výrokmi „je to obyčajný 16 kilový chudák...“, „ ...zmrd...“ hanlivo označoval žalobcu, keď na takéto označovanie žalobcu v súvislosti s kritikou jeho profesionálnej činnosti, s tvrdenou korupciou žalobcu a netransparentnosťou jeho konania nemal žiaden legitímny dôvod. Primárnym cieľom kritiky nemá byť totiž očierňovanie a znevažovanie dotknutej osoby. I v uvedenom súd vidí závažný zásah do osobnostných práv žalobcu, najmä jeho ľudskej dôstojnosti.

82. Ďalej súd vyhodnocoval ako ďalšie kritérium pre posúdenie nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy aj motív výrokov, ktorý v danom prípade vybočil z medzí legitimity, keď zverejnenie nepravdivých informácií nebolo dominantne motivované snahou žalovaného o objektívne informovanie verejnosti o veciach verejného záujmu, ale vyznievalo skôr útočne. Významná je aj skutočnosť, že žalovaný v konaní nepredostrel žiadne dôkazy preukazujúce overovanie pravdivosti svojich skutkových tvrdení vyúsťujúcich do hodnotiacich úsudkov. Ako politik, hoci mal na to možnosť, postupoval tým s hrubou nedbanlivosťou, keď nevykonal objektívny prieskum a neoveril si oficiálnou cestou, hoci vo svojom postavení mal také možnosti, pravdivosť svojich tvrdení a v zásade aj ich dôveryhodnosť, ktorú pri

svojich výrokoch predkladal verejnosti. Ospravedlnením nemôže byť ani snaha zviditeľniť sa a získať tak pre seba politickú publicitu. Z vyjadrení žalovaného možno napokon vyvodiť, že motívom bolo aj akési osobné „zúčtovanie“, keď žalovaný v rozhovore v relácii Face to Face s N. O., ktorý bol zverejnený dňa 15.05.2024 uviedol „bolo mi presne dávané za príklad môj prípad osobný v 2019, keď som ako nájomný strelec Štátnej ochrany prírody odlovil medvedicu v Očovej, ktorá robila dva týždne taký problém, že dokonca zasahovala polícia a zabezpečovala pásmo, aby sa mohla dať odloviť v rámci obce. A jednoducho som strávil 16 hodín na Inšpektoráte životného prostredia vďaka pánovi B.“. V tejto súvislosti súd má za to, že žalobca preukázal závažnú mieru zavinenia žalovaného do zásahu jeho práva na ochranu osobnosti v podobe motívu žalovaného pri inkriminovaných výrokoch, keď týmto motívom, o čom súd nemal pochybnosti, bol úmysel žalovaného zvýšiť svoju popularitu ako vrcholového politika, na úkor žalobcu v postavení nie politika, ale štátneho zamestnanca Ministerstva životného prostredia. Súd neopomenul vyhodnotiť ani čas zásahu, podstatná časť inkriminovaných výrokov žalovaného bola prednesená v období, keď žalobca už nebol štátnym zamestnancom a v období, keď žalovaný mal snahu o posilnenie svojej politickej pozície.

83. Závažnosť a intenzívnosť zásahu do práv žalobcu spočíva aj vo vyvolávaní nebezpečných emócii u osôb zdieľajúcich výroky žalovaného na sociálnej sieti facebook, ktoré žalobca v konaní preukázal, keď užívateľ siete facebook P. Q., zdieľajúc informácie žalovaného označil žalobcu za zodpovedného za smrť bieloruskej turistky, uviedol: „Informácie, že A. B. je zodpovedný za smrť tejto ženy, sa potvrdili. Bránil tomu, aby tohto nebezpečného medveďa eliminovali. Je veľmi dôležité, aby ľudia vedeli za čo je zodpovedný B.. (...) B. je zlo“, tiež užívateľ siete facebook L. P., zdieľajúc informácie žalovaného, uviedla: „A. B. dáva prednosť medveďovi, pred ľudským životom“, keď skutočnosť, že žalovaný svojimi klamlivými tvrdeniami vyúsťujúcimi do hodnotiacich úsudkov vyvolával emócie a tým ovplyvňoval i širokú verejnosť vyplýva zo skutočnosti, že užívateľ siete facebook P. Q. v súvislosti so smrťou bieloruskej turistky podal trestné oznámenie týkajúce sa podozrenia zo spáchania trestného činu „Všeobecné ohrozenie“, ktorého sa mal dopustiť podozrivý A. B. – zamestnanec Ministerstva životného prostredia a bývalý šéf zásahového tímu pre medveďa hnedého a popri ňom A. J., bývalý riaditeľ NAPANTU tým, že nedali súhlas na odstránenie problematického medveďa hnedého, ktorý podľa nepravdivých výrokov žalovaného mal zapríčiniť smrť bieloruskej turistky v marci 2024, ktorý trestný čin sa nepotvrdil.

84. Ďalším dôvodom, pre ktorý bolo opodstatnené vyhodnotiť mieru závažnosti do osobnostných práv žalobcu ako intenzívnu, majúcu základ a opodstatnenie pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch bolo zistenie, že inkriminované výroky žalovaného nielenže sú mimoriadne útočné, ale i to, že išlo o opakované a systematické prejavy žalovaného zasahujúce do osobnostných práv žalobcu, a to od roku 2022, kedy žalovaný pri svojich výrokoch označil žalobcu „tento zmrd 16 kilový“, pričom ho obvinil z korupčnej činnosti a netransparentnosti konania v súvislosti s tvrdeniami ohľadne Neziskovej organizácie Barbora a falšovaní dôkazov pri útokoch medveďa, keď tieto „útoky“ pokračovali systematicky v období roku 2024 (marec až máj), keď nešlo o ojedinelé výroky žalovaného, ale opakované, s cieľom dehonestovať žalobcu najmä v oblasti jeho profesijného života, v oblasti občianskej cti a napokon i ľudskej dôstojnosti výrazmi a spôsobom (schvaľovanie násilia pri vysporiadaní sa s iným názorom), ktoré nepodliehajú ochrane v demokratickom štáte.

85. Ďalej súd k závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobcu napokon dodáva, že obvinenie zo závažnej trestnej činnosti, ktorú dotknutá osoba nespáchala, je vždy považované všeobecne za závažný zásah do osobnostných práv. Žalovaný opakovane a verejne pri svojich inkriminovaných výrokoch žalobcu prezentoval za osobu zodpovednú za smrť bieloruskej turistky, teda za osobu zodpovednú za smrť iného človeka, čo je obvinením zo závažnej trestnej činnosti, tiež za osobu s korupčným správaním, v podobe údajného prižívovania sa na štátnom rozpočte, eurofondoch, na štátnom rozpočte Ministerstva životného prostredia SR cez Neziskovú organizáciu Barbora, z brania peňazí za nič ako dohodár Ministerstva životného prostredia, skôr za protištátnu politickú činnosť v prospech niektorých politických strán, ďalej z falšovania sčítaní, výsledkov zápisov a hlásení o problematických medveďoch, ktoré prejavy zakladajú nárok žalobcu domáhať sa relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na prezumpciu neviny. Ústavná zásada prezumpcie neviny chráni každého pred vyslovením výroku o vine bez toho, aby bola jeho vina preukázaná v súlade so zákonom (Nölkenbockhoff v. Nemecko, rozsudok z roku 1987). Takéto obvinenia vždy negatívne ovplyvňujú spoločenský život ale aj osobný život dotknutej osoby o to viac, ak dotknutá osoba, v tomto prípade žalobca príslušnými orgánmi štátnej moci nebol obvinený zo žiadneho trestného činu, ani všeobecného ohrozenia v súvislosti s údajnou zodpovednosťou

žalobcu za smrť bieloruskej turistky, ani v súvislosti s jeho údajným korupčným správaním. Žalovaný svoje inkriminované výroky formuloval ako „fakty“, nie „podozrenia“.

86. V judikatúre je záväzne uvedené, že žiadny orgán štátu (vrátane jeho ústavných činiteľov) nie je oprávnený vysloviť, či rozhodovať o vine osoby ešte pred tým, ako ju vyslovil príslušný súd právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Pri výrokoch úradných osôb treba robiť rozdiel medzi výrokmi, ktorými vyjadrujú alebo odrážajú názor, že dotknutá osoba je vinná (porušuje to prezumpciu neviny) a výrokmi, ktoré iba vyjadrujú stav podozrenia (sú prijateľné), keď žiaden štátny orgán vrátane ústavných činiteľov nie je oprávnený vysloviť, či rozhodnúť o vine osoby ešte predtým, ako ju vyslovil príslušný súd, lebo nevhodné výroky, ktoré by v podstate sa rovnali vysloveniu viny, by porušili prezumpciu neviny, napr. podnieteniu verejnosti uveriť, že osoba je vinná (I. ÚS 54/2001, PL ÚS 12/98, III. ÚS 83/01, III. ÚS 116/01).

87. Žalovaný ako poslanec Národnej rady SR oznámil o žalobcovi, občanovi, už nie v postavení štátneho zamestnanca, nepravdivú skutočnosť, že je zodpovedný za smrť bieloruskej turistky, že má netransparentné a korupčné správanie, resp. mal v čase, keď bol štátnym zamestnancom. Žalovaný neformuloval svoje výroky v podobe vyjadrenia stavu podozrenia zo spáchania trestného činu, ale tak, že tieto navodzovali stav, že sa žalobca tejto trestnej činnosti dopustil. Tým výrazne žalovaný zasiahol do osobnostných práv žalobcu, ktorý žalobcovi priniesol ujmu, ktorá sa prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, a narušila jeho dôstojnosť v očiach iných. Ak žalovaný takýmito informáciami o žalobcovi skutočne disponoval, jeho jedinou zákonnou povinnosťou ako poslanca národnej rady v tomto smere bolo uvedené skutočnosti o žalobcovi bez meškania oznámiť orgánom činným v trestnom konaní, čo zjavne zanedbal, čo možno považovať za priťažujúce okolnosti odôvodňujúce uloženie relutárnej náhrady.

88. Z hľadiska posúdenia výrokov žalovaného treba doplniť, že v konaní nebolo preukázané žiadnym právoplatným rozsudkom súdu, že by žalobca spáchal trestnú činnosť, a v tom spočívala podstata neoprávnenosti zásahu žalovaného do osobnostných práv žalobcu. Ako súd už dôvodí, ak k neoprávnenému zásahu do chránených práv dôjde elektronickým médiom, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu. To v prípade, že zásah bol spojený so znížením dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, keď o taký zásah ide jednoznačne pri tvrdenej, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (rozsudok NS SR, Sp.zn. 1Co 15/97).

89. Na základe zhodnotenia vyššie uvedených faktorov súd dospel k záveru, že v danom prípade zásahu do osobnostných práv žalobcu nepostačuje primerané zadosťučinenie v podobe ospravedlnenia (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a preto žalobca má tiež popri ospravedlnení aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

90. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

91. V zmysle rozhodovacej praxe ESĽP, ako i Ústavného súdu SR, má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy primeraná utrpenej ujme na povesti (Tolstoj Miloslavsky c/a Spojené kráľovstvo) a má zohľadňovať tak výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch, týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (Fuchs c/a Moldavsko, Steel a Moris c/a Spojené kráľovstvo), ako aj výšku náhrad, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo obetiam násilných činov, pričom by bez existencie závažných a dostatočných dôvodov, nemala prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (Iltalehti a Karhuvaara c/a Fínsko).

92. V právnom poriadku Slovenskej republiky odškodnenie obetí trestných činov upravuje zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zmysle tohto zákona, celková suma odškodnenia obetí nesmie presiahnuť 50-násobok sumy mesačnej minimálnej mzdy (§ 13). Pri trestných činoch vymedzených v § 12 ods. 3 uvedeného zákona obete týchto trestných činov majú nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 10-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy.

93. Ako súd už dôvodí, výšku náhrady podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

94. V posudzovanom prípade pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcu súd vychádzal z týchto zákonných kritérií, ktoré zdôvodnil vyššie v rozsudku pri posudzovaní opodstatnenosti nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom v plnom rozsahu na tieto kritériá odkazuje. V rámci posudzovania týchto kritérií zaujal stanovisko i k závažnosti vzniknutej ujmy, ako aj k okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd ďalej k výške náhrady nemajetkovej ujmy odkazuje aj na Nález Ústavného súdu SR, Sp.zn. I. ÚS 689/2014, ale tiež na Nález Ústavného súdu ČR, Sp.zn. I. ÚS 1586/2009, z ktorých vyplýva, že výšku priznanej relutárnej náhrady je potrebné určiť tak, aby náhrada plnila svoju preventívno-sankčnú funkciu, čo si vyžaduje, aby výška nemajetkovej ujmy odradila žalovaného a jeho možných nasledovníkov od opakovania protiprávneho konania.

95. Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady majetkovej ujmy v peniazoch je rovnako nevyhnutné prihliadať i na samotný účel a funkcie tohto inštitútu pri ochrane osobnosti. Primárnou je funkcia satisfakčná, ale je tu aj funkcia preventívno-sankčná, ktorú by relutárna náhrada mala plniť z hľadiska špeciálnej a generálnej prevencie. Medzi nimi by mal existovať vzťah komplementarity (navzájom sa dopĺňajú, posilňujú) i vzťah konkurencie.

96. Žalobca požadoval od žalovaného náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur. Výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (rozsudok ESĽP Público-Comunicacáo Social, S.A. v. Portugalsko).

97. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na relevantnú judikatúru z oblasti ochrany osobnosti, z ktorej je zrejmé, že súdy v SR priznávajú omnoho vyššie náhrady nemajetkovej ujmy, ako žiada žalobca. Uvedené potvrdzuje prehľad súdnych rozhodnutí uverejnených v publikácii Via iuris 2011 s názvom Sloboda prejavu a žaloby na ochranu dobrej povesti. Z daného prehľadu vyplýva, že na Slovensku sú priznávané relutárne náhrady od spodnej hranice 8.000,- Eur do 100.000,- Eur, a viac. Z dostupnej databázy rozsudok reprezentujúcich rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov SR sa však nepodarilo nájsť súdu právoplatné (a následne ústavným súdom nezrušené) meritórne súdne rozhodnutie, ktorým by v obdobnom postavení a za obdobných podmienok ako v prípade žalobcu bola priznaná relutárna náhrada za takéto porušenie osobnostných práv. V právoplatne skončených veciach príkladmo žalujúcich sudcov, či politikov a iných verejne činných, či verejne známych osôb, kde došlo k neoprávnenej kritike, titulom relutárnej náhrady ich nemajetkovej ujmy v postavení žalobcov bolo právoplatne priznaných príkladmo sudcom najvyššieho súdu 2 x 300.000,- Sk, (2 x 9.958,18 Eur), 1 x 1.000.000,- Sk (33.193,92 Eur), 1 x 3.000.000,- Sk (99.581,76 Eur), politikovi v samospráve 10.000,- Eur, politikovi v tzv. vysokej politike 66.000,- Eur. ESĽP dlhodobo kritizuje všeobecné súdy SR najmä za príliš vysoké relutárne náhrady, ktoré najmä v minulosti boli súdmi priznávané v sporoch o ochranu osobnosti.

98. Vychádzajúc z vyššie uvedených zásad súd dospel k záveru o primeranosti relutárnej náhrady žalobcovi v sume 7.500,- Eur, ktorú v tejto veci považoval súd za dôvodné priznať za ním utrpenú nemajetkovú ujmu. Pri jej určení zohľadnil výšku nemajetkovej ujmy, ktorá je odškodňovaná obetiam závažných násilných trestných činov, pri ktorých nedošlo k násilnej smrti, kde je poskytované odškodňovanie nemajetkovej ujmy vo výške 10 násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy. Pre rok 2024 pri minimálnej mesačnej mzde 750,- Eur to predstavuje sumu 7.500,- Eur. Primeranosť relutárnej náhrady súd videl i v tom, že z hľadiska žalovaného, jeho príjmového pomeru v súčasnom postavení ministra, pri jeho priemernom mesačnom plate zverejnenom na dostupných verejných elektronických médiách 9.300,- Eur, tento bude určite schopný zrealizovať výplatu nemajetkovej ujmy bez toho, aby to pre neho bolo ničivé a zároveň to bude pre neho dostatočne prísna sankcia, aby ho odradila do budúcna od obdobných zásahov do práv iných, čím je naplnená nielen satisfakčná funkcia relutárnej náhrady, ale aj prevenčná.

99. Súd mal kontrolou existujúcou v čase rozhodovania za to, že takáto výška nemajetkovej ujmy je priechodná, čím je naplnená požiadavka predvídateľnosti a primeranosti pri priznávaní relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy na vnútroštátnej úrovni.

100. Súd pri rozhodovaní o povinnosti zaplatiť relutárnu náhradu zohľadnil aj skutočnosť, že žalobca vyzval žalovaného verejne na morálne ospravedlnenie, žalovaný doposiaľ žiadne morálne zadosťučinenie neposkytol a v súdnom konaní prioritne namietal, že k neoprávnenému zásahu vôbec nedošlo.

101. Z vyššie uvedených dôvodov súd uložil povinnosť žalovanému žalobcovi zaplatiť (popri ospravedlnení) i nemajetkovú ujmu v sume 7.500,- Eur, v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu o zaplatenie nemajetkovej ujmy v ďalšej sume 7.500,- Eur zamietol.

102. Na záver súd dodáva, že žalovaným predložené screenshoty z facebooku žalobcu dokazujú len to, že bol aktívnym účastníkom verejnej diskusie o danej problematike, nie politického boja, ako to tvrdil žalovaný, tento nie je politikom, ktorú skutočnosť žalobca nepopieral, keď sám v žalobe uvádzal, že sa aktívne vyjadroval ako odborník k otázkam manažmentu populácie medveďa hnedého na Slovensku.

103. O náhrade trov konania strán sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

104. Z hľadiska úspechu v konaní bol plne úspešný žalobca, nakoľko súd jeho žalobe v časti o uloženie povinnosti žalovanému ospravedlniť sa a v časti o uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť nemajetkovú ujmu vyhovel, a i keď súd žalobu žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy v prevyšujúcej časti zamietol, základ tohto nároku priznal, pričom otázka výšky nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Preto žalobca má potom nárok voči žalovanému na plnú náhradu trov konania, t.j. v rozsahu 100 %.

105. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP).

106. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60-tich dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej

forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a/ sa týkajú procesných podmienok,
b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).